

NORDISK DEMOGRAFI

organ for
nordisk demografisk forening

7. hefte
1976

KØBENHAVN

1977

NORDISK DEMOGRAFI

organ for
nordisk demografisk forening

7. hefte

1976

KØBENHAVN

1977

NORDISK DEMOGRAFI
ORGAN FOR NORDISK DEMOGRAFISK FORENING
7. HÆFTE 1976.

INDHOLDSFORTEGNELSE:	SIDE
1. Foreningssager herunder Referat af styrelsesmøde d. 11-12 juni 1976. Referat af årsmøde d. 11. juni 1976. Program for NORDISK DEMOGRAFISK SYMPOSIUM d. 10 - 12 juni 1976. Rapporter over diskussionen på NORDISK DEMOGRAFISK SYMPOSIUM.	2
2. KAI KRISTIANSEN: Demografisk analyse af arbejdsstyrkens udvikling i Danmark fra 1967 til 1974	27
3. Demografisk nyt fra de nordiske lande	39
4. Demografiske forskningsprojekter i de nordiske lande, herunder PER SEVALDSON: Oversigt over forsknings- programmet i Sosiodemografisk Forsknings- gruppe 1976.	41
5. Nordisk Bibliografi	65
6. Medlemsfortegnelse	77

Redaktør: Finn Spieker
Redaktionen afsluttet 1.1.1977.

1. Foreningssager.

Bestyrelsen for NORDISK DEMOGRAFISK FORENING
for perioden 1976 - 1977.

Formand: Erland Hofsten, Sverige.

Bestyrelsesmedlemmer:

Danmark	P.C. Matthiessen Jette Jensen
Finland	Aslak Herva Tapani Valkonen (viceformand)
Norge	Per Sevaldson Lars Østby
Sverige	Erland Hofsten Ingvar Holmberg
Island	Sigurdur Gustavsson

Funktionærer:

Kasserer og sekretær udpeges af den
nationale forening i Sverige.

Revisor:	Arne Arvidson, Sverige	
	Jan Hoem, Danmark.	
	Olav Ljones, Norge	} suppleanter
	Anders Lundberg, Sverige	

NORDISK DEMOGRAFISK FORENING

Foreningen blev stiftet den 15. august 1968 på et møde holdt i tilknytning til nordisk demografisk symposium, som blev afholdt i Mattby i Finland. Dens formål er at fremme indsigten i befolkningsproblemerne store betydning i vor tid og om hvordan demografiske metoder anvendes på forskellige områder i samfundslivet. Foreningen vil derfor stimulere interessen for forskning og uddannelse i demografi i de nordiske lande. Den vil fremme kontakten mellem nordiske demografer og ligeledes deres kontakter med kolleger uden for Norden. Foreningen fører sit formål ud i livet ved at udsprede oplysning, afholde møder og symposier, udgive skrifter og udarbejde og fremføre forslag om foranstaltninger egnet til at forbedre demografiens stilling i Norden.

Foreningen udgiver tidsskriftserien Scandinavian Population Studies. Denne indeholder arbejder som er fremlagt på foreningens symposier.

Foreningen udgiver også medlemsbladet Nordisk Demografi. Medlemmerne fra samme land udgør en national sektion inden for den nordiske forening. I praksis har de danske, finske og svenske sektioner organiseret sig som egne nationale foreninger. Den norske sektion blev etableret som national forening på årsmødet i november 1974.

TIDLIGERE FORMÆND I NORDISK DEMOGRAFISK FORENING

Gunnar Fougsted, Finland, 1968-1969.

Erland Hofsten, Sverige, 1970-1972.

Altti Majava, Finland, 1972-1973.

Jan M. Hoem, Norge, 1973-1974.

P.C. Matthiessen, Danmark, 1975-1976.

DANSK DEMOGRAFISK FORENING

Formand: P.C. Matthiessen
Kasserer: Jette Jensen
Suppleanter: Otto Andersen
Hugo von Linstow
Revisor: Jørgen Wedeby
Hanne Hansen, suppleant.

Foredragsmøder.

Lektor Hans Oluf Hansen (Statistisk Institut, Københavns Universitet), Nogle nyere tendenser i fertilitetsudviklingen på Grønland, Færøerne og Island, 28 april (efter årsmødet).

Professor Charles J. Mode (Drexel University, Philadelphia) Age- Dependent Semi - Markov Processes. As Demographic Simulation Models- a useful algorithm. 15. september.

Professor Arthur Imhof (Frei Universität, Berlin):
Oversigt over historisk demografisk forskning i Vest-tyskland med udgangspunkt i et studie af reproduktionsstrukturen i Heuchelheim fra 1690 til 1900. 25 oktober.

DEMOGRAFISKA FÖRENINGEN I FINLAND.

Demografiska föreningen i Finland ändrade på sitt årsmöte den 30 mars 1976 sina stadgar bl.a. så att styrelsemedlemmarnas antal ökade från sju till nio personer. Styrelsen hade år 1976 följande sammansättning:

FL Altti Majava, of.
PD Tapani Valkonen, vof.
FM Kaarina Lehtonen, sek.
PK Aslak Herva, ekon.
PK Hannu Kulokari
PM Pasi Markelin
PK Pekka Myrskylä
PM Aimo Pulkkinen
PD Juhani Tauriainen

Föreningens representanter i styrelsen för Demografiska föreningen i Norden är Tapani Valkonen och Aslak Herva, suppleant är Jarl Lindgren.

NORSK DEMOGRAFISK FORENING.

Formann	Per Sevaldson
Nestformann	Thorvald Moe
Kasserer	Sølvi Sogner
Sekretær	Lars Østby

Aktiviteter:

Årsmøte med valg 4 mars 1976. På årsmøtet ble det også orientert om prosjekter i Sosiodemografisk Forskningsgruppe ved forskningssjef Per Sevaldson og om arbeidet i NAVF's utvalg for demografisk forskning ved professor Jens Chr. Hansen. Sevaldsons innledning er trykt i dette nummer av Nordisk Demografi.

Referat af mødet i styrelsen for
Nordisk Demografisk Forening
d. 11.-12. juni 1976 på Rungstedgård.

Mødet afholdtes i to afdelinger, idet styrelsen trådte sammen umiddelbart før årsmødet d. 11. juni 1976 og afsluttede behandlingen af enkelte sager d. 12. juni 1976.

Deltagere: Otto Andersen
Anne Marie Bolander
Helge Brunborg
Sigudur Gustavsson
Aslak Herva
Erland Hofsten
Jette Jensen
Jarl Lindgren
Hans Malker
P.C. Matthiessen
Per Sevaldson
Tapani Valkonen
Lars Østby
Sekretær: Finn Spieker

Symposium

I styrelsen var man enige om at stræbe efter at afholde symposium i 1979. Man aftalte at placere det i Norge.

Formandskabet

Som en konsekvens af næste symposiums placering fandt man, at Norge skal have formandskabet forud for afholdelsen af symposiet, men da man anså tre år for værende temmelig lang tid for et enkelt land at have formandskabet, enedes man om, at Sverige har formandskabet frem til 1. januar 1978, hvorefter Norge overtager det frem til næste årsmøde i forbindelse med symposiumets afholdelse i 1979. Sverige overtager således nu formandskabet ved Erland Hofsten med Tapani Valkonen, Finland, som viceformand. Kasserer og sekretær udpeges af den svenske nationalforening.

"Nordisk Demografi"

Forud for mødet havde indsamlingen af materiale til foreningens blad været genstand for en vis debat. Specielt fra norsk side mente man at kunne levere mere stof til bladet end det faktisk var sket i 1975. Dette spørgsmål blev rejst på styrelsesmødet, hvor man kort berørte de kommunikationsproblemer, der havde været ved indsamling af materiale. Man enedes om at søge disse problemer løst ved, at der i hvert land udpeges en redaktør, som indsamler det nationale stof og sikrer bedst mulig dækning af relevante emner inden fremsendelse til hovedredaktøren.

Det blev vedtaget at arbejde med faste afleveringsterminer for stof til Nordisk Demografi. Man bestemte således, at alt materiale fra de nationale redaktører skal være fremsendt til hovedredaktøren senest 1. oktober, idet hovedredaktøren senest 1. september udsender en påmindelse til de nationale foreninger. Med disse frister overholdt kan bladet udsendes inden udgangen af december.

På grund af formandskabets placering i resten af indeværende år ville det være naturligt om Sverige påtog sig hovedredaktionen af 1976-udgaven af Nordisk Demografi. Man diskuterede dette, og enedes om at Danmark påtager sig opgaven for 1976 og Sverige for 1977.

Principper for anvendelse af foreningens midler

Fra Helge Brunborg forelå til mødet et oplæg af 4. december 1974 vedrørende anvendelsen af foreningens midler stilet til foreningens daværende formand. Idet der henvises til denne skrivelses underpunkter kan konklusionen trækkes op som følger:

- 1 a Midlerne anvendes til udgivelse af Nordisk Demografi samt løbende portoudgifter.
- 1 b Den nordiske forening finansierer ikke de nationale foreninger aktiviteter.
- 2 c De nationale foreninger indbetaler kontingent til den nordiske forening inden 1. februar efter udløbet af det kalenderår kontingentet vedrører.
- 2 d De nationale foreninger afgør selv, hvem der skal betales kontingent for til den nordiske forening, og de fastlægger selv principper for behandling af restancesager.
- 2 e Kontingent gælder for et kalenderår.
- 2 f En national forening kan ikke suspendere indbetalingen af kontingent til den nordiske forening på eget initiativ.

2 g Ansvaret for at der indbetales korrekt kontingent til den nordiske forening påhviler alene den nationale forening.

2 h Kontingentet fastsættes i svenske kroner og for ikke-svenske medlemmer bliver kontingentet det omregnede beløb afrundet til nærmeste antal hele kroner/mark.

Forslag til nye vedtægter for foreningen

Fra den norske forenings side var fremlagt et forslag til ændring i foreningens vedtægter. Man gennemgik og godkendte det med enkelte ændringer.

Regnskab/budget

Regnskabet for perioden 18. juni 1975-1. maj 1976 blev fremlagt, og kassereren gjorde opmærksom på, at udgifterne til Nordisk Demografi 1975 ikke indgik, da udgifterne hertil ikke var betalt ved regnskabets afslutning. Det betyder at foreningens formue reelt set er mindre, end det umiddelbart ser ud til på regnskabet. Dertil kommer, at der skal udsendes yderligere en udgave af Nordisk Demografi i indeværende år.

Man enedes om, at foreslå årsmødet en kontingentforhøjelse for 1977 til 15 svenske kroner, og samtidig vil man søge årsmødet om bemyndigelse til yderligere at hæve kontingentet for 1978.

Fra norsk side efterlystes et budget som grundlag for fastsættelse af kontingent.

Skrivelse til Det Nordiske Chefstatistikermøde

Efter opfordring på symposiet fremsendes en skrivelse til de nordiske chefstatistikere, hvor man gør opmærksom på problemerne omkring civilstandsmåling på baggrund

af det voksende antal "papirløse ægteskaber", og behovet for adgangen til at trække på centrale personregistre i forbindelse med demografiske forskningsprojekter. Til anden afdeling af styrelsesmødet forelå udkast til skrivelse udarbejdet på grundlag af to på årsmødet fremkomne forslag. Udkastet godkendtes med enkelte ændringer.

Demografisk sommerkursus

På første afdeling af styrelsesmødet berørtes spørgsmålet om afholdelse af sommerkursus. Man var her enige om, at afholdelse af symposier må anses for en af foreningens hovedaktiviteter, og evt. afholdelse af sommerkurser må på ingen måde berøre mulighederne for gennemførelse af symposier. Styrelsen ønskede i øvrigt at sagen blev forelagt årsmødet, inden den blev færdigbehandlet.

Efter afholdelse af årsmødet vedtog styrelsen på anden afdeling af mødet, at stille mod afholdelse af sommerkursus i 1978 (evt. 1977, hvis det viser sig muligt). Kurset bør tilrettelægges på en sådan måde, at forskere fra forskellige discipliner uden direkte demografisk orientering (f. eks. historie, geografi, medicin m.m.) med udbytte kan deltage. Dette imødekommes gennem et kursus, hvor metodespørgsmål trækkes frem, men behandles på et elementært matematisk niveau. Der sigtes mod en varighed på 14 dage og et deltagerantal på 40-50.

Til forberedelse af sommerkurset nedsættes et udvalg omfattende et medlem fra hvert af landene Sverige, Norge, Finland og Danmark. Styrelsens formand tager initiativ til at få udvalgsmedlemmerne udpeget. Efter udvalgets nedsættelse vil det være selvsupplerende i den forstand, at det selv kan trække nye medlemmer ind i forberedelsesarbejdet og på den måde sikre, at kurset udformes sådan, at man imødekommer behovet hos netop de grupper af forskere, som man vil tilbyde dette kursus. Udvalget skal i

første række undersøge mulighederne for at gennemføre et sommerkursus i 1977-78, og meddele resultatet til styrelsen.

Referat af årsmødet fredag d. 11. juni 1976
på Rungstedgård.

Ordstyrer: Gunnar Fougstedt

Sekretær: Finn Spieker

Dagsorden:

1. Styrelsens årsberetning
2. Revisionsredegørelse
3. Regnskabsafslutning
4. Ansvarsfrihed for styrelse og funktionærer
5. Fastlæggelse af medlemsafgifterne
6. Konstatering af styrelsens sammensætning på grundlag af de valg, som er foretaget i de nationale sektioner
7. Valg af to revisorer og to revisorsuppleanter
8. Forslag til nye statutter
9. Principperne for anvendelse af foreningens midler
10. Eventuelt

ad 1 Formandens beretning omfattede følgende punkter:

- a. forberedelse af symposium 1976
- b. restoplag af publikationen fra symposiet 1970 er returneret fra forlaget, 429 eksemplarer er fordelt mellem de nationale foreninger
- c. udsendt Nordisk Demografi 1974 (Norge) og 1975 (Danmark)
- d. på grund af sene fremsendelser af materiale til Nordisk Demografi samt forskellige misforståelser ved indsamlingen foreslås, at hvert land udpeger en lokalredaktør, som færdigredigerer det nationale st. inden fremsendelse til hovedredaktøren inden 1. oktober

- e. opfordring til forslag vedrørende artikler i Nordisk Demografi 1976 sendes til Otto Andersen eller Finn Spieker
- f. medlemstallet er knap 300

ad 2 Ingen bemærkninger

ad 3 Regnskabet blev uddelt på mødet, og det blev understreget, at afslutningsdatoen var 1. maj 1976, hvorfor udgifter vedrørende "Nordisk Demografi 1975" ikke indgår, fordi de ikke var betalt inden denne dato.

ad 4 Regnskabet godkendt.

ad 5 Styrelsen foreslog en kontingentforhøjelse på 50 % for 1977 samt bemyndigelse til at foretage yderligere forhøjelse i 1978. For 1977 betyder det et kontingent på 15 svenske kroner. Begge forslag fik forsamlingens godkendelse.

ad 6 Man konstaterede følgende sammensætning af styrelsen:

Danmark	P.C. Matthiessen Jette Jensen
Finland	Aslak Herva Tapani Valkonen
Norge	Lars Østby Per Sevaldson
Sverige	Ingvar Holmberg Erland Hofsten
Island	Sigudur Gustavsson

med følgende suppleanter:

Danmark	Otto Andersen Hugo von Linstow
Finland	Jarl Lindgren yderligere én udpeges senere
Norge	Gerd Lettenstrøm Ståle Dyrvik
Sverige	Anne-Marie Bolander Hans Malker
Island	Olafur Olafsson

ad 7 Til revisorer valgtes:

Arne Arvidson
Jan Hoem

og suppleanter for disse:

Olav Ljones
Anders Lundberg

ad 8 Forslag til ændringer i foreningen statutter udarbejdet af den norske forening var udsendt før mødet. Efter behandling i styrelsen var der foretaget enkelte ændringer, som formanden redegjorde for. På mødet kunne ikke fastlægges en korrekt formulering af § 3 i forslaget, og styrelsen bemyndigedes til at foretage den endelige formulering af denne paragraf. De øvrige dele af forslaget med styrelsens ændringsforslag fik forsamlingens godkendelse.

ad 9 Spørgsmålet havde været behandlet i styrelsen forinden, og formanden redegjorde for de principper man her var nået frem til (jfr. referat af styrelsesmødet).

ad 10 Jan Hoem rejste spørgsmålet, om foreningen evt. kan arrangere grupperejse til Mexico i forbindelse med IUSSP-mødet i 1977.

Erland Hofsten fremkom med forslag til resolution til chefstatistikermødet og Jens Christian Hansen kom med forslag til resolutionsskrivelse til de statistiske centralbureauer. Forslagsstillerne opfordredes til at samarbejde de to udkast til ét og fremlægge det for styrelsen, idet man så ville stile det til chefstatistikere og sende kopier til centralbureauerne.

I Norge undersøger man mulighederne for afholdelse af symposium dér i 1979.

Fra styrelsen var man interesseret i synpunkter vedrørende afholdelse af et sommerkursus. I forsamlingen var der tilslutning til at forsøge et sådant kursus afholdt i 1977 eller 1978. Af praktiske grunde ansås 1978 for mest realistisk. Et særligt udvalg med en repræsentant fra hvert land skal undersøge mulighederne og komme med forslag til styrelsen.

Program for NORDISK DEMOGRAFISK SYMPOSIUM
på Rungstedgård 10-12 juni 1976.

Onsdag den 9. juni:

kl. 20.

Ankomst efter kl. 12.
serveres et lettere
måltid.

Torsdag den 10. juni:

kl. 7³⁰ - 8³⁰

Morgenmad

kl. 9⁰⁰

Symposiet åbnes

kl. 9³⁰ - 11⁴⁵

1. Session:

Fødselsnedgangen i de nordiske lande
og årsagerne til denne samt dens
europæiske baggrund.

Foredragsholdere

Diskussionsleder

Referent

M. Boserup (DK)

Per Sevaldson (N)

Arne Arvidsson (S)

Ole Bertelsen (DK)

Brunborg/Lettenstrøm (N)

Ingvar Holmberg (S)

Pekka Myrskylä (F)

kl. 12 - 13

Frokost

kl. 14¹⁵ - 15³⁰

2. Session

Anvendelsen af prævention og
aborter i de nordiske lande.

Foredragsholdere

Diskussionsleder

Referent

Olov Meirik (S)

Hoffmeyer (DK)

Jan M. Hoem (DK)

Lars Walløe (S)

P. Vejrup Hansen (DK)

kl. 15³⁰ - 16⁰⁰

Kaffepause

kl. 16⁰⁰ - 17³⁰

2. Session fortsættes

kl. 18⁰⁰

Bus til reception

på Københavns Rådhus.

Fredag den 11. juni:

kl. 7³⁰ - 8³⁰

Morgenmad

kl. 9³⁰ - 11⁴⁵

3. Session

Fertilitets- og civilstandsmåling

Foredragsholdere	Diskussionsleder	Referent
------------------	------------------	----------

Jarl Lindgren (F)	H. Hyrenius (S)	Aslak Herva (F)
Hanne Spøhr (DK)		

kl. 12⁰⁰ - 13⁰⁰

Frokost

kl. 14¹⁵ - 15³⁰

4. Session

Fertilitetsprognoser og disses
demografiske konsekvenser

Foredragsholdere	Diskussionsleder	Referent
------------------	------------------	----------

Marketta Ritamies (F)	Wedebj (DK)	Dyrvik (N)
v/Tapani Valkonen		

kl. 15³⁰ - 16⁰⁰

Kaffepause

kl. 16⁰⁰ - 17⁰⁰

4. Session fortsættes

kl. 17⁰⁰ - 17⁴⁵

Årsmøde

kl. 18⁰⁰

Festmiddag.

Lørdag den 12. juni:

kl. 7³⁰ - 8³⁰

Morgenmad

kl. 9¹⁵ - 11³⁰

5. Session

De økonomiske og sociale konsekven-
ser af befolkningsstagnation eller
tilbagegang samt befolkningspolitik.

Foredragsholdere	Diskussionsleder	Referent
------------------	------------------	----------

Erland Hofsten (S)	Fougstedt (F)	Fisker (DK)
--------------------	---------------	-------------

kl. 11³⁰ - 11⁴⁵

Afslutning

kl. 12⁰⁰ - 13⁰⁰

Frokost

AFREJSE

Nordic Demographic Symposium 10-12 June 1976.

Report of discussion in conjunction with session 1 by
Arne Arvidsson (Sweden).

The theme of the discussion that followed the presentation by the various countries of their fertility trends was "Reasons for the Decline in Fertility".

When speaking earlier on his country's trend, the Norwegian representative had described a theory whose purport is briefly that small birth cohorts give birth to many children when they reach child-bearing ages, and vice versa (the "Easterlin effect"). The opinions of those present on this theory were at variance; it was maintained that may be the explanation of some of the present-day decline in fertility. Another hypothesis, let us say a more purely demographic one, was also put forward; the decline in fertility can be explained by a shift in the age of marriage in recent years. This situation could be said to be the reverse of the situation at the end of the 1930s, when a downward shift in the age of marriage to the younger age-groups led to increased fertility. Today an upward shift in the age of marriage to higher age-groups would lead to diminished fertility. Speakers opposing this theory contended that it is not known for certain that the age of marriage has changed. Even if the registered marriages have declined, the number of common-law marriages and of cohabitating couples has increased.

The discussion then became increasingly concerned with the consequences for fertility of the more effective ways of preventing unwanted births and of the entrance of women onto the labour market or, to quote one speaker direct:

"At any rate in Sweden, we are approaching a situation in which the individual has true freedom of choice in respect of family size. This has been made possible by easily avai-

lable and highly effective contraceptives and of free, simplified legal abortions which have, in time, become socially acceptable as a second line of defence in cases where an unwanted pregnancy nevertheless occurs. When such true freedom of choice in regard to the size of the family has been attained, it must inevitably mean that social, political and economic factors will become more important for population trends than they were in the past.

Accordingly, this should mean that the effect of decisions on family policy can be expected to be more marked on population trends in the future than was noticeable in the past. This also means that the direct explanation of the present fall in the birth-rate can scarcely be modern contraceptive techniques and a liberalised abortion legislation, but that it is more an indirect effect of these two factors via the increased repercussions of social and economic factors".

The substantial increase in the number of gainfully employed women, the possibility of obtaining part-time work, the higher level of education, were suggested as factors which may have contributed to the decline in the number of births. Improved facilities for the care of children may have had an inhibitory effect on fertility, since women may now choose to have 2 children and work outside the home, instead of having 3-4 children and the life of a housewife. Other factors affecting births are that more people show a preference for consumption than they did 10-15 years ago and that the housing pattern has changed; since more people are living in suburbs and owning their own homes, their working-day is longer and housing costs higher - these factors, too, may also lead to smaller families.

Opinions differed on whether or not the present low level of fertility is a temporary phenomenon due for instance to

the later age of childbirth. There was a general consensus, however, that wide fluctuations in fertility can be expected in the future. Finland can be taken as an example: in that country the period fertility index from a level of 1.5. in 1973 during 1974 and 1975 has increased by some 10% a year. The probable explanation here is the changed economic structure, the more active family and the lengthening of the duration of maternity leave. Speakers at the end of the discussion asked how the reasons for the decline are to be ascertained and how explanatory variables for the fluctuations in the level of fertility are to be found. It was suggested, among other things, that we should devote more attention to micro data when trying to obtain information on the process which leads up to a family deciding to have a child. The use of fertility surveys might be a possible approach, but such surveys would have to be repeated in view of the fact that both fertility and the factors influencing it are dynamic processes.

It was also suggested that explanatory variables could be found by making far-reaching analyses of existing regional differences and possibly that such analyses should be carried out for the whole Nordic region.

Finally, attention was drawn to the importance of establishing in the future inter-disciplinary cooperation between experts on social medicine, economists and other researchers.

Report of discussion in conjunction with session 2 by
Jan M. Hoem.

Much of the discussion which followed the introductory contributions concentrated on the extent to which contraception has been replaced by induced abortion in the Nordic countries. It was emphasized that even women who consistently use the most modern means of contraception short of sterilization have a certain lifetime risk of unwanted conception, in which case abortion may be said to back up but not to substitute contraception. Furthermore, legal abortions must have replaced previous illegal abortions, although none of the discussants believed this to be more than a partial explanation of recent increases in registered abortions. It was pointed out that the individual lifetime pregnancy risk period as well as risk level have increased much lately. The starting coital age has fallen and subfecundity and involuntary sterility have been pushed out towards progressively higher ages, at the same time as sexual activity has gone up. Unwanted pregnancies must largely be expected to be terminated by abortion, particularly at the new risk ages.

Some discussants contested the view that the current number of abortions is unexpectedly or unacceptably high and pointed out that annual abortions seem to have reached a level of saturation. It was maintained that analogies based on experience from countries in Eastern Europe must be approached with considerable caution due to differences between those societies and the Nordic ones.

Some consideration was given to the risk of side effects of modern contraceptives. Difficulties in measuring contraceptive knowledge, attitude and practice, particularly in retrospect, was mentioned sporadically.

Report of discussion in conjunction with session 4
by Ståle Dyrvik.

Marketta Ritamies' paper was presented by Tapani Valkonen, who concluded that in the absence of a general theory of fertility there are two possible ways of projecting the number of births: To prolong the observed age-specific fertility rates into the future according to certain assumptions, or to use interviews on the expected number of children in cohorts. Mr. Valkonen expressed doubts to both kinds of projections, for long as well as short durations. He mentioned particularly the difficulty of estimating future birth totals when a large portion of the interviewed persons has no definite opinion regarding their own families.

The following discussion concentrated on the relation between observed period fertility and observed/expected cohort fertility in the construction of birth projections. On the one hand it was argued that the average concluded number of births in cohorts had shown a far greater stability during the last decades than had the period fertility. This apparently indicates that the data obtained by interviews on family size expectations offer a reasonably good basis for medium-term birth projections. In the short run, however, the results yielded by this method will probably be disturbed by the spacing of births, which has been changing rather unpredictably up to the present. The situation is somewhat paradoxical: Projections for the distant future are usually considered less trustworthy than the short-term ones.

On the other hand it was replied that the time factor was the very weakness of this kind of projections: The users of projections almost invariably give priority to reliable forecasts for the near future. Their demand is a strong

argument in favor of a method based on the extension of the latest observed age-specific fertility rates, and consequently on the use of period data. Serious doubts can also be raised concerning the value of long-term projections of cohort fertility: Even moderate variations in estimated family size will have grave repercussions on the future number of births in the total population.

The audience finally found some relief in the fact that only certain types of projections include future birth estimates. Short-term projections, regarding for instance school attendance or labour market, mainly consist in calculating the future size of cohorts already born. In this category of projections, however, migration often constitute a disturbing factor of even higher unpredictability than fertility and number of births.

Report of the discussion on the paper presented by Mr. Erland Hofsten, entitled "The Effects of a Declining Population" , session 5, by Kjeld Fisker.

The summary does not pretend to be a blow-by-blow account of the discussion; rather, it is an attempt to summarize a few main points under the headings "the migration problem" and "communication between demographer and decision-maker".

1. The Migration Problem.

By several participants it was pointed out that this problem could be viewed in the national as well as the regional perspective, but that the effects of a declining population, whether national or regional, should not be analysed without including the problems associated with migrations.

As a result of migratory movements a declining population trend due to too low fertility may not be directly observable. Can we discuss the effects of a declining population on this basis, now that it appears that in the Scandinavian countries reproduction below replacement level is outweighed by a net immigration, in the short run at any rate?

In this context some of the problems were discussed which arise when the population increase is maintained by immigration.

- (a) Will a population be prepared to accept a heavy and continued immigration if it is to be expected that the immigrants will increasingly be coming from countries with essentially different backgrounds in terms of intellectual and economic development.

Here the question of control was introduced; can the industrialised countries prevent immigration - or ought they to do so? Although doubts were expressed as to long-term control, it is clearly possible to control the number of people entering a country in the short term.

On the other hand, it was considered doubtful whether regional migration can be regulated - a parallel was drawn to the difficulties of controlling fertility.

- (b) Is it at all possible for immigrants to be assimilated in the receiving community? It was emphasized that large groups of immigrants have in fact already been "integrated" in the industrialised countries of the West; against this it was argued that the assimilation is not socially uniform: immigrants are generally given the lowest paid and least secure jobs, and the poorest housing conditions.
- (c) Also in this context the regional aspect should be considered: the problems involved in the assimilation of the rural population in the cities, as well as the cultural, human and economic problems in the depopulated regions.
- (d) As an advantage of immigration it was mentioned that in general the immigrant is ready to join the labour force, so that the receiving country/region "saves" the social costs connected with his upbringing and basic training.

2. The Communication Problem.

In the course of the discussion the problem was raised of the potentialities of the demographer of influencing the course of public debate. Can an adequate level of communication be established with decision-makers?

The discussion concerned the question of whether the too low and declining fertility is in itself a material aspect in this connection, especially as the effects are not directly reflected in a declining population figure. The relevance of the demographic quantity "the stable population" was questioned, particularly in the context of communication.

It was agreed that in so far as the paper under consideration was to be aimed at decision-makers and other non-demographers, the implications of alternative projections 20-25 years ahead would have a greater impact in a discussion about population policy.

At a more general level, the discussion went on to deal with the relevance of traditional demographic measures as indicators of social problems associated with population trends. In a discussion about the problems related to a steady economic growth situation it must be relevant to consider e.g. the trends in the labour force: how is it affected by factors such as fertility, migration pattern (internal and external) and mortality. Traditional demographic measures do not focus directly on this aspect - and a good deal of rethinking in this field was called for by the participants.

Demografisk analyse af arbejdsstyrkens udvikling
i Danmark fra 1967 til 1974.

Indledende bemærkninger.

Arbejdsstyrkens størrelse og sammensætning vil være determineret af menneskers behov og mulighed for at deltage i arbejdsmarkedet. Men denne relation optræder inden for rammerne af en nærmere afgrænset population, hvis demografiske struktur i et vist omfang afspejles i arbejdsstyrkens størrelse og sammensætning. De demografisk afgrænsede befolkningsgrupper deltager i varierende omfang i arbejdsstyrken, således at bestemte grupper er kendetegnet ved en høj erhvervsfrekvens, mens andre grupper kun i moderat omfang eller slet ikke deltager i arbejdsstyrken. Hver enkelt demografisk afgrænset befolkningsgruppe udviser en vis grad af konstans med hensyn til erhvervsaktivitet, hvilket bl.a. kan forklares og beskrives ud fra et samfunds indre organisation og eksistensbetingelser i øvrigt. De forskelle, der er observeret mellem de demografiske grupper med hensyn til deltagelse i arbejdsstyrken, skal ikke nødvendigvis betragtes som evigt gyldige, men de må anses som generaliseringer, der kan indgå som invarianser ved en analyse af arbejdsstyrkens demografiske struktur.

I denne artikel søges de demografiske faktorerers indflydelse på arbejdsstyrkens størrelse og sammensætning belyst. I sammenhæng hermed søges således belyst andre faktorerers samlede indflydelse, udtrykt i kvantitative størrelser. Modelbetragtningen er relativ simpel, men den bidrager til at afgrænse de demografiske faktorerers relative indflydelse fra andre faktorerers. Disse andre faktorer vil i korthed blive benævnt som socioøkonomiske faktorer og er måleteknisk udtrykt som erhvervsfrekvenser, der angiver hvor stor en andel af en nærmere afgrænset befolkningsgruppe, der indgår i arbejdsstyrken.

Metode.

Størrelsen af den samlede arbejdsstyrke afhænger ikke kun af erhvervsaktiviteten i de enkelte aldersklasser, også befolkningens aldersstruktur og størrelse optræder som determinerende faktorer. Under forudsætning af en konstant befolkningsstørrelse kan samspillet mellem varierende aldersstrukturer og aldersbetingede erhvervsfrekvenser resultere i forskellige summariske erhvervsfrekvenser. Effekten af dette samspil kan vurderes ved sammenligning af den samlede arbejdsstyrkes eller den summariske erhvervsfrekvens størrelse under forskellige demografiske strukturer og med varierende aldersbetingede erhvervsfrekvenser. Hvor vidt man benytter den samlede arbejdsstyrke eller den summariske erhvervsfrekvens ved sammenligning er principielt underordnet, idet den relative indflydelse fra de demografiske og de socioøkonomiske faktorer vil kunne vurderes i begge tilfælde. I denne analyse benyttes ikke relative, men absolutte demografiske størrelser. Under forudsætning af kendskab til en populations alderssammensætning og aldersbetingede erhvervsfrekvenser på to tællingstidspunkter t_1 og t_2 vil følgende kombinationer være mulige:

		Aldersbetingede erhvervsfrekvenser	
		t_1	t_2
Alders- sammen- sætning	t_1	A	B
	t_2	C	D

I situation A og D udgør kombinationerne de faktiske, målte arbejdsstyrker i hhv. tidspunkt t_1 og t_2 . Differencerne $(D+C)$ og $(B+A)$ angiver hver for sig effekten af forandringer i de aldersbetingede erhvervsfrekvenser på den samlede arbejdsstyrke. Tilsvarende angiver $(C+A)$ og $(D+B)$ hver for sig effekten af forandringen i alderssammensætningen på arbejdsstyrkens udvikling. Den samlede

effekt fra de to sæt af faktorer kan beregnes på to måder:

$$\begin{aligned}(D \div A) &= (D \div B) + (B \div A) && \text{eller} \\ &= (D \div C) + (C \div A)\end{aligned}$$

Nettoeffekten, udtrykt som forandringen i den summariske arbejdsstyrke fra t_1 til t_2 ($D \div A$), vil i begge tilfælde blive den samme, men den relative indflydelse fra de to sæt af faktorer kan udvise variationer som følge af varierende effekt af samspillet i situation B og C. Der er ingen logisk begrundelse for at benytte den ene beregningsmetode frem for den anden, og i denne analyse vil forandringen blive belyst ud fra samspillet i situation C. Baggrunden for at benytte denne fremgangsmåde frem for en beregning af et simpelt gennemsnit af begge beregninger er, at den demografiske udvikling i forhold til udviklingen i den aldersbetingede erhvervsaktivitet i højere grad er deterministisk. Derfor indgår de aldersbetingede erhvervsfrekvenser ved tidspunkt t_1 som hypotetiske værdier i samspil med aldersstrukturen ved tidspunkt t_2 . Ved beregningerne er anvendt femårs aldersklasser i alderen fra 15-24 år og ellers tiårs aldersklasser. Som grundlag for beregningerne er benyttet data fra beskæftigelsesundersøgelserne i 1967 og 1974. Disse undersøgelser omfatter aldersgruppen 15-74 år.

Analyse.

Beregning af en forventet arbejdsstyrke er baseret på forudsætningen om, at de alders- og kønsbetingede erhvervsfrekvenser er de samme i 1974 som i 1967. Fremskrivningen rummer altså forudsætningen om, at de enkelte befolkningsgrupper - afgrænset ud fra køn og alder - har en konstant erhvervsaktivitet.

Tabel 1 viser, at under de nævnte forudsætninger ville arbejdsstyrken være vokset med 109.900 personer svarende til en vækst på 4,7 pct. imod en faktisk observeret vækst

på 5,9 pct. Den stærkere vækst må således forklares ud fra forandringer i andre faktorer end de demografiske, hvilket summarisk vil sige en ændring i erhvervsfrekvensen.

Tabel 1. Den faktiske arbejdsstyrke i 1967 og 1974 samt den forventede arbejdsstyrke i 1974 under forudsætning af samme sæt aldersbetingede erhvervsfrekvenser for mænd og kvinder som i 1967.

	Ialt	Mænd	Kvinder
Arbejdsstyrken 1967	2.340.200	1.478.300	861.900
Arbejdsstyrken 1974	2.478.700	1.464.000	1.014.700
Forventet arbejdsstyrke i 1974	2.450.100	1.561.400	888.700
Forskydning 1967-1974	+ 138.500	÷ 14.300	+ 152.800
Heraf:			
1.Demografiske faktorer	+ 109.900	+ 83.100	+ 26.800
2.Socioøkonom. faktorer	+ 28.600	÷ 97.400	+ 126.000
Procentvis forskydning	+ 5,9	÷ 1,0	+ 17,7
1.Demografiske faktorer	+ 4,7	+ 5,6	+ 3,1
2.Socioøkonom. faktorer	+ 1,2	÷ 6,6	+ 14,6

Ved en analyse baseret på summariske størrelser må man imidlertid sikre sig imod fejlslutninger. Summariske ændringer kan være fremkommet ved modsat rettede forandringer i erhvervsfrekvensen hos de enkelte aldersgrupper, og de vil i så fald ikke være udtryk for en generel indflydelse fra de to grupper af faktorer. Endvidere vil fejlslutninger kunne fremkomme i tilfælde, hvor de aldersbetingede erhvervsfrekvenser holdes konstant over for en aldersstruktur, der undergår store forandringer. Således kan små forandringer i de aldersbetingede erhvervsfrekvenser give sig udslag i en relativ stor ændring i den summariske størrelse. Den danske befolknings demografiske struktur er i pågældende periode relativt konstant. Dog gennemløber aldersstrukturen en udvikling, der kan påvirke udviklingen i arbejdsstyrken - nemlig de store fødselsårge fra sidste halvdel af fyrrerne.

I alle aldersklasser hos mænd er der sket en reduktion i erhvervsfrekvensen fra 1967 til 1974. Faldet i erhvervsaktiviteten har været størst hos de yngre og de ældre aldersklasser, hvor erhvervsaktiviteten generelt ligger på et lavere niveau. Den absolutte reduktion af den mandlige arbejdsstyrke, som følge af de reducerede erhvervsfrekvenser, har mere end udlignet den absolutte tilvækst forårsaget af den demografiske udvikling, således at nettoeffekten har været en reduktion af den mandlige arbejdsstyrke fra 1967 til 1974.

Den kvindelige arbejdsstyrke er i modsætning til den mandlige vokset endog kraftigt. I lighed med den mandlige population indebærer den demografiske udvikling en vækst i arbejdsstyrken under forudsætning af en konstant erhvervsfrekvens. Ændringer i de aldersbetingede erhvervsfrekvenser har imidlertid bidraget til en endnu kraftigere vækst end den demografisk betingede, således at den samlede kvindelige arbejdsstyrke er vokset med 152.800 personer svarende til en stigning fra 1967 til 1974 på 17,7 pct., hvoraf de demografiske faktorer bidrager med 3,1 pct. Ændringen i de aldersbetingede erhvervsfrekvenser for kvinder viser et fald hos den yngste aldersklasse og et mindre fald hos den ældste, mens de viser en stigning hos de øvrige aldersklasser, hvor især aldersgruppen 25-44 år viser en stærkt stigende erhvervsaktivitet.

Dels på denne baggrund og dels ud fra kendskabet til gifte kvinders voksende erhvervsaktivitet vil det være relevant at analysere udviklingen i den kvindelige arbejdsstyrke ved at inddrage kvinders civilstand som en selvstændig faktor. Civilstand som indikator for erhvervsaktivitet må imidlertid anvendes med forsigtighed. Inddelingen af den kvindelige population i en gruppe af gifte og ikke-gifte er i beskæftigelsesundersøgelserne baseret på en formel registrering i det centrale personregister CPR. Den formelle registrering af samlivsforhold er i behoviristisk forstand ikke nødvendigvis en inddeling af den kvindelige population i en gruppe af samlevende og ikke-samlevende.

Den kvindelige arbejdsstyrke.

Ved at inddrage kvinders civilstand i analysen udvides modellen til at afgrænse den relative indflydelse fra tre sæt af faktorer:

1. Demografiske faktorer defineret som populationens størrelse og alderssammensætning.
2. Giftefrekvens defineret som andelen af gifte kvinder inden for en given aldersklasse af kvinder.
3. Socioøkonomiske faktorer, udtrykt som erhvervsfrekvenser, defineret som andelen af personer i arbejdsstyrken inden for en befolkningsgruppe, der er afgrænset ud fra alder og civilstand.

I lighed med den tidligere modelbetragtning bygger den udvidede model på forudsætningen om kendskab til faktorerens størrelse på to tællingstidspunkter t_1 og t_2 . Samspillet mellem de tre faktorer i tidspunkt t_1 og t_2 udgør den faktiske arbejdsstyrke ved t_1 og t_2 . I modellen betragtes den faktiske forandring i arbejdsstyrkens størrelse som en nettoeffekt af forandringen i de tre faktorer. Imellem de to faktiske kombinationer i t_1 og t_2 foreligger en række analysekombinationer - ialt seks. I betragtning af de demografiske faktorerers deterministiske karakter vil analysen som tidligere kun medtage de kombinationer, hvor de demografiske faktorer er fremskrevet til deres faktiske størrelse ved tidspunkt t_2 . Følgende kombinationer vil derfor indgå i analysen:

<u>Kombination</u>	<u>Faktor 1</u> <u>Demografisk</u>	<u>Faktor 2</u> <u>Giftefrekvens</u>	<u>Faktor 3</u> <u>Socioøkon.</u>
A	t_1	t_1	t_1
B	t_2	t_1	t_1
C	t_2	t_2	t_1
D	t_2	t_1	t_2
E	t_2	t_2	t_2

Nettoeffekten, udtrykt som forandringen i den summariske arbejdsstyrke fra t_1 til t_2 kan ud fra ovenstående opstilling beregnes på tre måder:

$$\begin{aligned}(E \div A) &= (E \div B) + (B \div A) \quad \text{eller} \\ &(E \div C) + (C \div A) \quad \text{eller} \\ &(E \div D) + (D \div A)\end{aligned}$$

Tabel 2 viser den faktiske forskydning i arbejdsstyrken fra 1967 til 1974 samt den forventede forskydning under forudsætning af en uændret erhvervsfrekvens for gifte og ikke-gifte og uændret giftefrekvens fra 1967 til 1974. Disse forudsætninger svarer til de i tabel 1 indbyggede forudsætninger, og derfor vil den forventede forskydning i den samlede kvindelige arbejdsstyrke være den samme. Med de i tabel 1 nævnte forudsætninger har ændringer i den faktiske erhvervsfrekvens for kvinder under ét bidraget til en endnu kraftigere vækst i arbejdsstyrken end den demografisk betingede. Tabel 2 viser, at der ved en opdeling på gifte og ikke-gifte fremkommer en modsat rettet udvikling hos de to grupper. Arbejdsstyrken bestående af gifte kvinder er vokset 33,3 pct., mens arbejdsstyrken af ikke-gifte er reduceret med 3,7 pct. Samtidig viser tabel 2, at den demografiske udvikling (faktor 1) i sig selv har haft en ringe indflydelse på arbejdsstyrkens udvikling. Under forudsætning af uændret erhvervs- og giftefrekvens ville den samlede kvindelige arbejdsstyrke kun være vokset 3,1 pct. imod en faktisk vækst på 17,7 pct. Da relationen mellem gifte og ikke-gifte kvinder i populationen har ændret sig væsentligt i observationsperioden, vil det være af interesse at se, hvorledes arbejdsstyrken ville have udviklet sig, hvis alene erhvervsfrekvensen var forblevet uændret i forhold til 1967. Tabel 3 er beregnet under disse forudsætninger.

Sammenholdt med tabel 2 fremgår det af tabel 3, at den forventede kvindelige arbejdsstyrke er mindre med en giftefrekvens som i 1967 end med en giftefrekvens som i 1974 - vel at mærke under forudsætning af et samspil med samme sæt aldersbetingede erhvervsfrekvenser (1967). I begge tilfælde er anvendt den samme demografiske basis, nemlig den faktiske alderssammensætning i 1974.

Tabel 2. Den faktiske kvindelige arbejdsstyrke i 1967 og i 1974 samt den forventede kvindelige arbejdsstyrke i 1974 under forudsætning af samme aldersbetingede erhvervsfrekvenser for gifte og ikke-gifte kvinder og samme giftefrekvens som i 1967.

	Kvinder ialt	Gifte kvinder	Ikke-gifte kvinder
Arbejdsstyrken 1967	861.900	498.500	363.400
Arbejdsstyrken 1974	1.014.700	664.700	349.900
Forventet arbejdsstyrke 1974	888.800	522.500	366.300
Forskydning 1967-1974	+ 152.800	+ 166.200	÷ 13.400
Heraf faktor 1	+ 26.900	+ 24.000	+ 2.900
Heraf faktor 2 + 3	+ 125.900	+ 142.200	÷ 16.400
Procentvis forskydning	+ 17.7	+ 33.3	÷ 3.7
Heraf faktor 1	+ 3.1	+ 4.8	+ 0.8
Heraf faktor 2 + 3	+ 14.6	+ 28.5	÷ 4.5

Tabel 3. Den faktiske kvindelige arbejdsstyrke i 1967 og i 1974 samt den forventede kvindelige arbejdsstyrke i 1974 under forudsætning af samme sæt aldersbetingede erhvervsfrekvenser for gifte og ikke-gifte kvinder som i 1967.

	Kvinder ialt	Gifte kvinder	Ikke-gifte kvinder
Arbejdsstyrken 1967	861.900	498.500	363.400
Arbejdsstyrken 1974	1.014.700	664.700	349.900
Forventet arbejdsstyrke 1974	900.400	514.200	386.200
Forskydning 1967-1974	+ 152.800	+ 166.200	÷ 13.400
Heraf faktor 1 + 2	+ 38.500	+ 15.700	+ 22.800
Heraf faktor 3	+ 114.200	+ 150.500	÷ 36.300
Procentvis forskydning	+ 17.7	+ 33.3	÷ 3.7
Heraf faktor 1 + 2	+ 4.5	+ 3.1	+ 6.3
Heraf faktor 3	+ 13.2	+ 30.2	÷ 10.0

Ændringerne i giftefrekvensen fra 1967 til 1974 omfatter et fald hos aldersklasserne fra 15-34 år, mens de øvrige aldersklasser har haft en stigning i giftefrekvensen. Disse ændringer indgår i et samspil med en erhvervsfrekvensstruktur i 1967, hvor ikke-gifte kvinder i samtlige aldersklasser har en højere erhvervsfrekvens end gifte. Samspillet kan generelt karakteriseres ved, at forskellen i de to gruppers erhvervsaktivitet er størst netop i de aldersklasser, hvor faldet i giftefrekvensen bevirker den største stigning i antallet af ikke-gifte. Tilsvarende er forskellen i erhvervsaktiviteten mindst i de aldersklasser, hvor stigningen i giftefrekvensen har bevirket den største stigning i antallet af gifte kvinder i populationen. Under de her opstillede forudsætninger har nettoeffekten af ændringerne i giftefrekvensen fra 1967 til 1974 således været en større kvindelig arbejdsstyrke, omend af en relativt lille størrelsesorden.

Endelig resterer der at vise den kombination af de tre faktorer, hvor de demografiske størrelser og erhvervsfrekvensen i 1974 indgår i et samspil med giftefrekvensen i 1967. Tabel 4 viser den beregnede kvindelige arbejdsstyrke under disse forudsætninger.

Tabel 4. Den faktiske kvindelige arbejdsstyrke i 1967 og i 1974 samt den forventede kvindelige arbejdsstyrke i 1974 under forudsætning af samme giftefrekvens som i 1967.

	Kvinder ialt	Gifte kvinder	Ikke-gifte kvinder
Arbejdsstyrken 1967	861.900	498.500	363.400
Arbejdsstyrken 1974	1.014.700	664.700	349.900
Forventet arbejdsstyrke 1974	1.013.300	681.700	331.600
Forskydning 1967-1974	+ 152.800	+ 166.200	÷ 13.400
Heraf faktor 1 + 3	+ 151.400	+ 183.200	÷ 31.800
Heraf faktor 2	+ 1.400	÷ 17.000	+ 18.300
Procentvis forskydning	+ 17.7	+ 33.3	÷ 3.7
Heraf faktor 1 + 3	+ 17.5	+ 36.8	÷ 8.8
Heraf faktor 2	+ 0.2	÷ 3.4	+ 5.0

Af tabel 4 fremgår det, at den forventede kvindelige arbejdsstyrke i 1974 under forudsætning af uændret giftefrekvens i forhold til 1967 er næsten af samme størrelsesorden som den faktiske arbejdsstyrke i 1974. Af den samlede kvindelige arbejdsstyrkes vækst på 17,7 pct. fra 1967 til 1974 har ændringer i giftefrekvensen bidraget med 0,2 pct. Med samme giftefrekvens som i 1967 ville antallet af gifte kvinder i arbejdsstyrken være vokset med 36,8 pct., men ændringer i giftefrekvensen har reduceret den forventede vækst med 3,4 pct. Tilsvarende ville antallet af ikke-gifte kvinder være reduceret med 8,8 pct., hvis ændringer i giftefrekvensen ikke havde modvirket denne udvikling omend mindre kraftigt, således at den samlede reduktion kun har været på 3,7 pct.

Ændringerne i giftefrekvensen indgår her i et samspil med erhvervsfrekvensstrukturen i 1974, hvor ikke-gifte kvinder som i 1967 har en højere erhvervsfrekvens i alle aldersklasser bortset fra de 15-19 årige. Men i samtlige aldersklasser er forskellen i de to gruppers erhvervsaktivitet blevet mindre i forhold til 1967. Endvidere ligger de største forskelle ikke som tidligere i de aldersklasser, hvor ændringer i giftefrekvensen indebærer et større antal ikke-gifte kvinder. I aldersklasserne 25-54 år har ikke-gifte kvinder i 1974 stadig en betydelig højere erhvervsfrekvens, men i de øvrige aldersklasser ligger aktivitetsniveauet meget tæt. Disse forhold bevirker, at nettoeffekten af ændringer i giftefrekvensen fra 1967 til 1974 under de her opstillede forudsætninger har været minimal.

Ud fra den her opstillede analysemodel - og med de dertil knyttede begrænsninger in mente - kan de partielle fremskrivinger sammenfattes i nedenstående oversigt, hvor den faktiske arbejdsstyrke i 1967 og i 1974 indgår som sammenligningsgrundlag.

Kombi- nation	Faktor 1	Faktor 2	Faktor 3	Kvinder i arbejds- styrken		
	Popula- tionens størrelse og alders sammen- sætning	Gifte- frekvens	Erhvervs- frekvens	Ialt	Heraf gifte	Heraf ikke- gifte
	———— Årstal ————			———— Indeks: 1967=100 ————		
A	1967	1967	1967	100,0	100,0	100,0
B	1974	1967	1967	103,1	104,8	100,8
C	1974	1974	1967	104,5	103,1	106,3
D	1974	1967	1974	117,5	136,8	91,2
E	1974	1974	1974	117,7	133,3	96,3

Som det fremgår af oversigten, er effekten af det faktiske samspil mellem de tre sæt af faktorer i 1974 en større kvindelig arbejdsstyrke end ved de øvrige samspilskombinationer.

Oversigten viser ogsaa en snæver sammenhæng imellem de tre determinerende faktorer på den ene side og dels den samlede kvindelige arbejdsstyrke, dels de to undergrupper på den anden side. Ved en uændret erhvervsfrekvens i forhold til 1967 (kombination B og C) ville den samlede kvindelige arbejdsstyrke kun være vokset med 3,1 - 4,5 pct. Inden for hver af de to undergrupper - gifte og ikke-gifte - ville den demografiske udvikling have bevirket en vækst af omtrent samme størrelsesorden. Den angivne variation i den samlede kvindelige arbejdsstyrke er bestemt af ændringer i giftefrekvensens struktur, der hos de to undergrupper bevirker en mindre, modsat rettet afvigelse fra den samlede arbejdsstyrkes niveau.

Den kvindelige populations demografiske udvikling i samspil med udviklingen i erhvervsaktiviteten har bevirket en vækst i den samlede kvindelige arbejdsstyrke på 17,5 - 17,7 pct. fra 1967 til 1974 (kombination D og E). Denne vækst må imidlertid forklares ud fra en modsat rettet udvikling i erhvervsfrekvensen hos de to undergrupper af gifte og ikke-gifte. Gifte kvinders erhvervsaktivitet er vokset med 33,3 - 36,8 pct., mens ikke-gifte har vist et fald i erhvervsaktiviteten på 3,7 - 8,8 pct. Sammenfattende må udviklingen i den kvindelige arbejdsstyrke fra 1967 til 1974 forklares ud fra to generelle forhold:

1. Væksten i den samlede kvindelige arbejdsstyrke er primært forårsaget af en stigning i kvinders erhvervsfrekvens.
2. Denne vækst er fremkommet på grundlag af en endnu stærkere stigning i gifte kvinders erhvervsaktivitet, mens ikke-gifte kvinders erhvervsaktivitet er faldet.

Fra 1967 til 1974 er erhvervsfrekvensen for gifte kvinder steget i samtlige aldersklasser, undtagen hos de 65-74 årige. Denne vækst har været særlig kraftig i aldersklasserne 20-44 år. Gruppen af ikke-gifte kvinder har tilsvarende vist en faldende erhvervsaktivitet i alle aldersklasser med undtagelse af de 25-34 årige.

Henvisninger.

Beskæftigelsesundersøgelserne 1967 og 1974:
Statistiske Efterretninger 1968 nr. 15 og 1975 nr. 19
udgivet af Danmarks Statistik.

3. Demografisk nyt fra de nordiske lande.

FINLAND

Under sommaren 1976 började föreningen ge ut en egen publikationsserie. Det första bandet är en 60 sidor lång rapport sammanställd av anföranden från fortbildningsseminariet i Tvärminne i oktober 1975, Demografiskt datamaterial och forskningsbehov ("Demografiset tiedostot ja tutkimustarpeet"). Två andra publikationer är under arbete; den ena bygger på material från den demografiska forskarkursen i samband med Jyväskylä på sommaren 1974 och den andra på anförandena från det andra fortbildningsseminariet i Lammi den 21.-22.10.1976. I det här seminariet deltog nästan 40 personer och det arrangerades i samarbete med sociologiska och statistiska institutionerna vid Helsingfors Universitet.

The International Union for the Scientific Study of Population (IUSSP) arrangerar i augusti 1978 en internationell kongress i Helsingfors vars tema kommer att vara "Economics and Demography". Tillsammans med Finska befolkningsförbundet och Statistikcentralen har föreningen deltagit i de preliminära arrangemangen för konferensen. Ordförande för den nationella organisationskommittén är PD Aarno Strömmer (befolkningsförbundet) och medlemmar FL Altti Majava (demografiska föreningen), PM Göran Stren-gell (statistikcentralen), samt PM Aimo Pulkkinen (institutet för befolkningsforskning). Organisationskommittén tar gärna emot förslag om konferensämnen, föreläsare etc.

ÖVRIG DEMOGRAFISK VERKSAMHET

Finlands Pugwash-kommitté arrangerade i Helsingfors den 29.3.1976 ett seminarium om världens och Finlands befolkningsproblem där huvudanförandet hölls av prof. Hannes Hyrenius. Flere av demografiska föreningens medlemmar höll också anföranden. En finskspråkig publikation med material från seminariet är under arbete.

Arbetskraftsministeriet i Finland arrangerade den 19.-21.5.1976 på Esbo stadsinstitut det tredje nordiska seminariet för migrationsforskare, med över 50 deltagare. Seminariematerialet utkommer på engelska år 1977.

Befolkningsförbundets institut för befolkningsforskning fyllde 30 år den 7.11.1976. Årsdagen firades i tecken av livlig verksamhet (bl.a. en omfattande fruktsamhetsundersökning för World Fertility Survey är under arbete).

SVERIGE.

Födelsenedgången i Sverige.

De senaste årens nedgång i antalet födelser har lett till att det allmänna födelsetalet för Sverige för år 1976 kommer att bli så lågt som mellan 11 och 12. Samtidigt har antalet döda ökat, och det förefaller inte omöjligt att antalet döda kommer att under år 1977 bli flera än antalet levande födda. Detta har inte hänt sedan 1808-09, och den gången var det en följd av krigsförhållandena. En viss diskussion om följderna av födelsenedgången och om behovet av befolkningspolitiska åtgärder har under året ägt rum i massemedia.

Kurs i befolkningslära vid Stockholms universitet.

Sedan en tid arbetar en kommitté med att planera en tvärvetenskaplig kurs i befolkningslära vid Stockholms universitet. Avsikten är att kursen skall omfatta 20 poäng, vilket motsvarar en termins studier samt att den skall ges första gången redan hösten 1977.

4. Demografiske forskningsprojekter i de nordiske lande.

Regionale fertilitetsforskelle i Danmark 1971 - 74.

(Kontraktpersoner: Britta Hoem og Carsten Torpe).

Undersøgelsen er baseret på data fra den officielle løbende befolkningsstatistik, som muliggør beregning af aldersbetingede fertilitetskvotienter på kommuneniveau fra og med 1971. For at reducere tilfældige variationer, er landets 275 kommuner grupperet til 91 større regioner. Ved grupperingen er tilstræbt størst mulig ensartethed m.h.t. visse faktorer, der karakteriserer kommunernes struktur. Fertilitetskvotienterne for de 91 kommunegrupper er udjævnet ved hjælp af et edb-program, som er udviklet i Statistisk Sentralbyrå i Oslo. Udjævningen sker i programmet ved hjælp af en tillempning af den såkaldte Hawigerfunktion. Programmet er tidligere anvendt ved studier af regionale fertilitetsvariationer i Norge og Sverige. Undersøgelsen omfatter såvel forskelle i fertilitetsniveauet som fertilitetsstrukturen, og resultaterne ventes at foreligge i foråret 1977. Det er planlagt fremover at udnytte resultaterne ved opstilling af fertilitetsforudsætninger i Danmark Statistisks regionale befolkningsfremskrivninger.

Indflytterundersøgelse.

(Kontaktmand: Kjeld Fisker, Københavns Statistiske Kontor).

Undersøgelsens formål er at etablere en fornyet indflyttermodel for nybyggede lejligheder - specielt børnetallets afhængighed af lejlighedsstørrelsen - samt at give et indtryk af befolkningsudviklingen i sådanne lejligheder, begge dele primært til brug ved kontorets fremskrivninger.

"En analyse af relationen mellem familiens størrelse, familiens arbejdsdeling og økonomi i landfamilier i Kenya."

(Kontakt: Mette Mønsted, Center for Udviklingsforskning).

Projektet omhandler hvordan betingelserne for store familier ændres i landområderne i dag i Kenya, og hvordan dette er knyttet til de ændrede økonomiske betingelser og til arbejdsdelingen inden for familien. Mens børn tidligere var en betydelig arbejdskraft, mindskes deres betydning som arbejdskraft nu, mens omkostningerne via skolepenge stiger voldsomt. Ændringerne er forskellige i forskellige sociale strata og landområder af Kenya, hvorfor forskellige strata og geografiske områder er udvalgt til studiet. Feltarbejdet foregik i 1975, og studiet ventes færdigt i april 1977.

Analytisk glatning af danske fertilitetskurver 1962-71.

Projektet, som er gennemført af Dan Madsen, omfatter en afprøvning af forskellige funktioners anvendelighed ved analytisk glatning af danske fertilitetsrater i tiårsperioden 1962-71. I alle tilfælde er tilpasningen af den teoretiske kurve til den empiriske kurve foretaget ved en modificeret chi-kvadrat-minimalisering. Som sammenligningskriterium for de forskellige funktioner benyttes chi-kvadrat-minimumsværdien. Desuden sammenlignes teoretiske og empiriske kurver grafisk for at undersøge systematiske afvigelser.

Lad variablen x betegne kvindealder i år ved nedkomsten. Den vil normalt variere mellem 15 og 47. Øvrige variabelbetegnelser angiver parametre, som skal estimeres.

Gumbelfunktionen: Glatningsfunktionen er

$$h(x) = (R/\sigma) \exp(-(x-\xi)/\sigma - e^{-(x-\xi)/\sigma}) .$$

Chi-kvadrat-minimumsværdierne varierer fra 1295,4 til 1775,7.

Polynomier: Omfatter 2 glatningsfunktioner:

$$p_1(x) = (x-\alpha)(\beta-x)^2(\theta_1+\theta_2x+\theta_3x^2+\theta_4x^3)$$

og

$$p_2(x) = (x-15)(47-x)(\theta_1+\theta_2x+\theta_3x^2+\theta_4x^3) .$$

I første tilfælde estimeres foruden θ_1 , θ_2 , θ_3 og θ_4 , hhv. laveste og højeste fertilitetsalder.

Chi-kvadrat-minimumsværdien for P_1 varierer fra 183.4 til 411.0 og de tilsvarende værdier for P_2 fra 379.8 til 869.6.

Hadwigerfunktionen: Glatningsfunktionen er

$$h(x) = RH(WH)^{\frac{1}{2}}/\pi^{\frac{1}{2}} \cdot V^{-3/2} \exp(-H(x-D)^2 WV) .$$

Chi-kvadrat-minimumsværdierne varierer fra 281.2 til 1043.4.

Brass' procedure: Glatningsfunktionen er

$$h(x) = R\psi'(\theta_1 + \theta_2 \psi^{-1}(P(x))) \theta_2 p(x) / (R\psi'(\psi^{-1}(P(x)))) ,$$

hvor ψ skal være en absolut kontinuert fordelingsfunktion på hele den reelle akse og P skal være en stamfunktion til p , der udvælges som det af polynomierne p_2 , som gav bedst tilpasning; det blev her 1969. Som ψ er afprøvet hhv. $\psi_1(y) = \exp(2y)/(1+\exp(2y))$ og $\psi_2(y) = \exp(-e^{-y})$.

For ψ_1 varierer chi-kvadrat-minimumsværdierne fra 347.9 til 1282.2 og for ψ_2 fra 341.6 til 1119.1.

En grafisk sammenligning af de teoretiske og empiriske kurver viser, at alle de afprøvede funktioner afviger systematisk fra de observerede rater.

Konklusionen er, at ingen af de afprøvede funktioner er ideelle ved glatning af danske fertilitetsrater, men at man ved valg mellem dem bør foretrække polynomiet p_1 .

Undersøgelse af familiedannelse og kvinders erhvervsdeltagelse.

Undersøgelsen indgår i World Fertility Survey, som er et projekt støttet af FN, og som har til formål at koordinere sammenlignelige fertilitetsstudier.

Undersøgelsen skal bl.a. belyse i hvilket omfang og i hvilke befolkningsgrupper ægteskabslignende parforhold er trådt i stedet for vielse, og belyse økonomien og vilkårene i øvrigt for den yngre kvinder, der oftest har både erhvervsarbejde og børn.

Undersøgelsen tænkes bl.a. anvendt som udgangspunkt for en ændret opbygning af den almindelige befolkningsstatistik.

Undersøgelsen er igangsat ved et samarbejde mellem socialforskningsinstituttet, Danmarks Statistik og Sundhedsstyrelsen og er finansieret af disse institutioner og Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Instituttet forestår undersøgelsens gennemførelse. Desuden samarbejdes der med World Fertility Survey under FN om tilvejebringelse af sammenlignende fertilitetsoplysninger, i industrialiserede såvel som i ikke-industrialiserede lande, og med Working Group on Social Demography og EEC.

Til undersøgelsen er interviewet ca. 6.000 kvinder i alderen 18-49 år i april 1975.

Det videnskabelige arbejde støttes af en gruppe bestående af afdelingschef Poul Jensen, Danmarks Statistik, professor P.C. Matthiessen, Statistisk Institut ved Københavns Universitet, kontorchef Svend Sørensen, Sundhedsstyrelsen, soc. drs. Johs. A. Noordhoek, Roskilde Universitetscenter og Jytte Ussing, socialforskningsinstituttet.

Undersøgelsen er under bearbejdelse, og der er foreløbig planlagt delrapporter om abortproblemer, svangerskabsforbyggelse, familiedannelse og kvinders erhvervsdeltagelse.

Undersøgelsen gennemføres af Ole Bertelsen og Jytte Ussing, som leder undersøgelsen.

NORGE

Statistisk Sentralbyrå:

Prosjekter i Sosiodemografisk forskningsgruppe er behandlet i Sevaldsons artikkel.

Avsluttede prosjekter i 1974-75 ved l. kontor (kontor for befolkningsstatistikk)

1. Dødelighetsutvikling og dødsårsaksmønster.

Formålet med analysen var å gi en oversikt over dødelighetsutviklingen og endringer i dødsårsaksmønsteret i 1950- og 1960-årene. Særlig vekt ble det lagt på å analysere utviklingen i dødeligheten av hjerte- og karsykdommer, ondartede svulster, sykdommer i åndedrettsorganene og voldsom og unaturlig død.

Analysen ble utført av f.sekr. Ellen Blix. Publisert i SA 9: Dødelighetsutviklingen og dødsårsaksmønsteret 1951-1970.

2. Regional dødelighet.

For perioden 1969-1972 ble det foretatt beregninger av dødeligheten i de enkelte fylker. Beregningene ble utført etter de samme prinsipper som de for 1964-1967 med standardberegnete rater for de viktigste dødsårsaksgrupper.

Undersøkelsen ble utført av konsulentene Steinar Tamsfors og Lita Holan. Publisert i NOS, Regional dødelighet 1969-1972.

3. Dødeligheten omkring fødselen og i første leveår.

Som et supplement til analysen av den generelle dødelighetsutviklingen ble det foretatt en særskilt analyse av dødeligheten omkring fødselen og i første leveår for perioden 1969-1972.

Analysen bygde bl.a. på materiale oversendt fra Det medisinske fødselsregister ved Universitetet i Bergen. Det ble særlig lagt vekt på å vise dødelighetens variasjon med fosteralder og fødselsvekt.

Analysen ble utført av f.sekr. Ellen Blix i samråd med dr. Eystein Glattre. Publisert i SA 15. Dødeligheten omkring fødselen og i første leveår.

4. Yrke og dødelighet.

For perioden 1970-1973 ble det foretatt en analyse av dødeligheten totalt og av utvalgte årsaker for ulike yrkesklasser og sosialgrupper. Analysen ble muliggjort ved at dødsfall i en periode etter folketellingen 1970 ble koblet til opplysninger om de aktuelle personene ved folketellingen. Dette er et av de prosjekter der fødselsnr. er blitt nyttet til kobling av materiale fra ulike kilder.

Analysen ble utført av konsulent Tor Haldorsen og dr. Eystein Glattre. Publisert i SA 21 Yrke og dødelighet 1970-1973.

5. Fødselstall i ekteskapskohorter.

For ekteskap inngått i årene 1965-1972 ble det ved hjelp av data i personregisteret foretatt en oppfølging av ekteskapskohortene med hensyn til fødsler og avstanden mellom fødslene. Prosjektet var først og fremst et forsøk på å nytte lagrede registerdata for analyseformål.

Analysen ble utført av byråsjef Gerd S. Lettenstrøm. Publisert i Artikler 82. Fødselstall i ekteskapskohorter 1965-1972.

6. Skilsmitter 1971-1973.

Opplysninger om skilte i årene 1971-1973 registrert i personregisteret ble koblet til opplysninger om de av disse som var gifte på folketellingstidspunktet i 1970 og også til inntekten for 1970. Det koblede materialet ble så analysert med hensyn til yrkesforhold, boligforhold, inntektsforhold i tillegg til alder, ekteskaps varighet og barnetall.

Analysen ble utført av f.sekr. Solveig Ruud Fartum. Publisert i SA 16. Skilsmitter 1971-1973.

7. Familiestatistikk.

Innføringen av familienr. i det sentrale personregisteret er tenkt å danne grunnlag for en løpende familiestatistikk. Familieenhetene i registeret er en ren familiekjerne.

På grunnlag av situasjonsbånd for utgangen av 1974 ble det utarbeidd en første publikasjon for familier etter familietype, barnetall og barnas alder.

På lengre sikt er det forutsatt at en skal koble data om inntekt til familiene ved hjelp av fødselsnr. som også inngår på inntektsbånd som Byrået mottar.

Publisert som NOS. Familiestatistikk 1974.

Prosjekter under arbeid.

Statistisk Sentralbyrå foretok i oktober 1975 en intervjuundersøkelse om helseforholdene i befolkningen. Foruten spørsmål om sykdomstilfelle ble de spurt om tannhelse, førlighet, medisinerbruk m.v. En tabellpublikasjon regnes å foreligge våren 1977.

Fruktbarhetsundersøkelse i Norge. Statistisk Sentralbyrå planlegger nå en intervjuundersøkelse blant om lag 5.000 kvinner om fruktbarheten i Norge. Undersøkelsen vil ha som hovedformål å fastslå hvilke faktorer det er som påvirker fruktbarheten, og si noe om hvilken betydning de enkelte faktorene har. En håper også å kunne belyse hvilken betydning faktorene har hatt og ventes å få på barnetallet. Undersøkelsen finansieres delvis av Byrådet og delvis av Norges almenvitenskapelig forskningsråd og Forbruker- og Administrasjonsdepartementet. Ved utgangen av 1976 vil spørreskjemaet for prøveundersøkelsen være klart. Data-innsamlingen skal skje i oktober 1977 og de første resultatene vil foreligge på forsommeren 1978.

Forskningsstipendiat (NAVF) Helge Brunborg, som for tida oppholder seg ved Population Studies Center, University of Michigan, Ann Arbor, arbeider med en økonomisk analyse av fruktbarheten i Norge. Analysen vil bl.a. bruke data fra den norske fruktbarhetsundersøkelsen. Ved siden av faktorer som inntekt og kostnadene ved å ha barn, vil det bli lagt vekt på betydningen av oppvekstbakgrunn og andre ikke-økonomiske faktorer.

Historisk institutt, Universitetet i Oslo ved professor Francis Sejersted: "Skattemanntall som besetnings- og befolkningshistorisk kildemateriale".

Forskningsstipendiat Kari Lindbekk, Universitetet i Trondheim: "Flytting og yrkesvalg i en hamskiftetid" (Demografisk utdyping gjennom en kohortstudie av den økonomiske og sosiale utvikling i Trøndelag 1850-1910.)

Forskningsstipendiat Ragnhild Aarsæther,, Universitetet i Tromsø: "Bosetning og økonomisk/sosial utvikling i søndre del av Helgeland len ca. 1300-1700".

Forskningsstipendiat Hans Jørgen Binningsbø, Geografisk institutt, Universitetet i Bergen: "Befolkningsgeografisk analyse i Sogn og Fjordane".

Forskningsstipendiat Erling Berge, Boston University:

"The Social Ecology of Human Fertility in Norway 1970."

For grupper av kommunar blir fertiliteten målt ved analytisk glatting. Ved hjelp av data fra folketellinga i 1970 og fra NSD's kommunedatabank skal samfunnsstrukturen i dei samme kommunegruppene karakteriserast ved hjelp av faktorskarar på dimensjonar som t.d. sosio-økonomisk status, sentrum-periferi, næringsstruktur og utdanning. Samvariasjonen mellom fertilitet og samfunnsstruktur målt slik skal så studerast og samanliknast med nokre viktige einskildvariablar i andre forklaringsmodellar.

Norsk forening for familieplanleggings undersøkelse om familieplanlegging og prevensjon i Norge er under publisering ved Universitetsforlaget, Oslo.

Publikasjonen vil inneholde følgende temaer:

Metoder og utvalg. Prevensjonsbruk. Alder ved første samleie. Seksuell aktivitet. Graviditeter-aborter-fødsler. Familieintensjoner og familieplanlegging. Prevensjonsmetoders sikkerhet. Amming. Holdninger til provosert abort. Atferd og holdninger hos kristne. Kilder til seksualopplysning hos de unge. Seksualkunnskap hos unge. Inntrykk fra intervjusituasjonen.

Undersøkelsen bygger på intervju blant 1.100 kvinner i Østfold og Nord-Trøndelag fylker og med ungdom i Oslo og Nord-Trøndelag.

OVERSIKT OVER FORSKNINGSPROGRAMMET I
SOSIODEMOGRAFISK FORSKNINGSGRUPPE 1976^X

av
forskningssjef Per Sevaldson

-
- ★ Denne oversikten ble gitt på årsmøtet i Norsk Demografisk Forening mars 1976.
Manuskriptet gjengis her med noen ganske få revisjoner.

Før vi går inn på virksomheten i Sosiodemografisk forskningsgruppe kan det være grunn til å minne om Statistisk Sentralbyrås lange tradisjoner i registrering og utforsking av befolkningsmessige og sosiale forhold i Norge. Folketellingen hører til våre aller eldste statistiske institusjoner og er vel fremdeles "dronningen" blant dem alle. Registreringen av folkemengdens bevegelse er vi også stolte av. Betydelige sosial-statistiske og demografiske utredninger har kommet fra Byrådet fra de tidligste til de seneste tider.

Uten å gi seg inn på en lite fruktbar diskusjon om økonomisk kontra demografisk og sosial statistikk, kan en vel slå fast at det var mange grunner til at næringsstatistikken fikk en spesielt sterk ekspansjonsperiode i Norge etter den annen verdenskrig. Det er nok å nevne forholdene i mellomkrigstiden og resultatene av krig og okkupasjon. De samme årsakene førte til at Byrådet fikk en økonomisk forskningsavdeling allerede i begynnelsen av 50-årene, mens den sosiodemografiske først kom 15 år senere. Men opprettelsen av en egen forskningsenhet har i begge tilfelle bare betydd en utvidelse og intensivering av utredningsarbeid - anvendt forskning - som også har vært i gang fra før, og som for en stor del fortsetter med de ordinære statistikk-kontorene parallelt med og samordnet med virksomheten i forskningsenhetene.

På den "sosiodemografiske" siden utføres det atskillig analytisk arbeid ved de befolkningsstatistiske kontorene, i tilknytning til statistikk over folkemengdens bevegelse og tilstand. Ved kontoret for sosial- og kulturstatistikk er det særlig grunn til å nevne konstruksjon og bruk av en "utdanningsmodell". Ved Underavdelingen for intervjuundersøkelser ved kontoret for arbeidsmarked-, miljø- og regionalstatistikk utføres det metodisk og annet analysearbeid, særlig i tilknytning til analyser av arbeidsmarkedet.

Sosiodemografisk forskningsgruppe vokste fram som en videreutvikling av en gruppe som ble dannet ved befolkningsstatistikk-kontoret for å videreutvikle Byråets modell for befolkningsframskrivninger. Gruppen har i dag 11 medlemmer i saksbearbeiderstillinger. Da er to stillinger finansiert på oppdragsbasis med forskningsmidler som bevilges for ett år ad gangen, mens vi innenfor rammen av det faste budsjett vil kunne øke staben med en eller to på kort sikt og med i alt 3 i perioden fram til 1980, slik utsiktene stiller seg i dag. Staben er, med et unntak,

nokså ung, idet den nest eldste ikke har fylt 34 år. Gruppen holder programmessig en tverrfaglig profil, og sammensetningen er høsten 1976: 4 sosialøkonomer, 1 handelskandidat med sosialøkonomisk tilleggsutdanning, 2 sosiologer, 2 geografer, 1 matematisk statistiker og 1 historiker.

For å kunne bedømme ressursituasjonen må man også ta i betraktning at gruppa har adgang til å bruke hele Byråets tekniske apparat og til å arbeide i samspill med fagkontorene. Det tekniske apparat er særlig viktig for dataarbeide og numeriske beregninger. Vi kan bruke tjenester på feltene system, programmering og beregning etc.

Det faglige samarbeid med Byråets øvrige enheter går begge veier. Det trekker en del på gruppens ressurser, men gir til gjengjeld verdifull rådgivning og impulser tilbake.

Det er neppe tvil om at det til grunn for utbyggingen av denne gruppen har ligget idéer om utvikling av et sosiodemografisk, sluttet statistikkssystem i nær analogi med nasjonalregnskapet for den økonomiske statistikken, og om utvikling av makromodellen i analogi med de økonomiske analyse- og politikkmodellene MODIS og MSG.

Jeg tror denne analogitankegangen var nyttig og har vært med å bringe oss dit vi står i dag, både når det gjelder ressursallokering og administrativ ordning og emnespesifikasjon for Sosiodemografisk Forskningsgruppe. Men som alle analogier, har også denne avgrenset gyldighet og brister hvis man strekker den for langt. Det som blir stående er at arbeid med utvikling av numeriske modeller, og da med befolkningsframskrivningsmodellen som det sentrale, er en vesentlig del av forskningsgruppens arbeidsmetode og siktemål. Likeledes har disse utgangsidéene ført til at medvirkning til systematisering, samordning og aggregering av sosial og demografisk statistikk står som viktige gjøremål for gruppa.

Under arbeidet med et nytt femårsprogram for Statistisk Sentralbyrå for perioden 1976-1980 ble formålet for gruppens arbeid formulert slik:

1. Formål

(i) Gruppen skal

- studere strukturer og utvikling i fordelingen etter demografiske, sosiale og geografiske kjennetegn av folkemengden i Norge,
- studere metodeproblemer i tilknytning til slike undersøkelser og selv utvikle metoder og modeller for slike studier.

(ii) Gruppen kan

- studere metodeproblemer ved statistisk måling, registrering og analyse av demografiske, sosiale og geografiske kjennetegn ved befolkningen og av variable som trenges i analysen av slike kjennetegn.

- delta i utarbeiding av systemer for registrering av slike data som er viktige for gruppens arbeid,
- delta som rådgiver i arbeid med å forbedre og bygge ut datagrunnlaget for slike studier som gruppen skal arbeide med,
- delta som rådgiver i arbeid med å forbedre og bygge ut den offisielle statistikken på felter hvor gruppen har kompetanse.

Betegnelsene demografiske, sosiale og geografiske kjennetegn brukes her for å indikere problemområdene uten at det er forutsatt noe absolutt skille mellom dem.

I denne forbindelse formulerte vi også et sett av prioriteringer:

2. Prioriteringer

- i) Valget av arbeidsoppgaver må til enhver tid tilpasses kompetanse og interesseretninger for de medarbeidere som er knyttet til gruppen.
- ii) Undersøkelser som kan gi resultater med nytteverdi for sentraladministrasjonen, fylker og kommuner og andre offentlige styringsorganer vil bli prioritert. Det samme gjelder undersøkelser som kan resultere i bedre begrepsdannelser og andre forbedringer i den offisielle statistikk.
- iii) Gruppens arbeid vil i relativt sterk grad være prognoserettet, idet en tar sikte på dels å arbeide med prognosemodeller, dels å gjennomføre eller bistå i gjennomføringen av konkrete framskrivninger.
- iv) Observasjon og diagnose av løpende utviklingstendenser i befolkningen skal også være en del av gruppens interesseområde.
- v) Under spesielle omstendigheter, og særlig hvis resultatene kan være viktige for det mer framtidsrettede arbeid, kan også spesialstudier av historiske utviklingsforløp tas opp.
- vi) Studier av rent teoretisk natur bør tas opp i den utstrekning de er viktige for å føre den anvendte forskning i gruppen framover, for å gi medarbeiderne bedre kompetanse for slik forskning, eller for å gå grunnlag for å avdekke spesielle lovmessigheter i den norske befolkning.

Ser vi så på arbeidsoppgaver innenfor denne alminnelige ramme, må det være slik at hvilke arbeidsoppgaver som skal stå sentralt på gruppens arbeidsprogram kan variere fra tid til tid, avhengig av de samfunnsmessige problemer og situasjonen når det gjelder analyseverktøy. Det vil f.eks. være rimelig å legge lite ressurser i videreutvikling av en ren-demografisk prognosemodell, dersom vi har en modell som allerede har nådd relativt langt i retning av det presisjonsnivå en kan oppnå innenfor en slik modell.

Vi har valgt å bygge virksomheten opp rundt et sett av hovedprosjekter. Et hovedprosjekt vil da være en sentral problemstilling hvor forskningsarbeidet kan føres fram relativt uavhengig av virksomheten under andre hovedprosjekter. På lang sikt vil det allikevel være sammenheng

mellom de fleste hovedprosjekter, og det kan bli aktuelt etter hvert å la to eller flere hovedprosjekter gå sammen til ett.

Fra 1975 og i de nærmeste årene framover har gruppen disse hovedprosjektene (nummereringen er til dels fastlagt tidligere):

- Befolkningsprognosemodellen
- Arbeidskraftmodeller
- Bosetting og flyttinger
- Presentasjonsmetoder for sosial og demografisk statistikk
- Demografisk strukturanalyse (nær tilknytning til hovedprosjekt 1)
- Andre oppgaver

Hvert hovedprosjekt kan omfatte flere underprosjekter som i perioder kan føres fram reltaivt uavhengig av andre deler av det samme hovedprosjektet.

Arbeidet under hovedprosjektet, befolkningsprognosemodellen, tar sikte på å utvikle modeller for framskriving av folketallet i Norge spesifisert etter ulike kriterier. Utgangspunktet er den modellen som nå er etablert og som gir framskrivninger spesifisert etter kjønn, alder og bostedskommune. Denne modellen må forbedres, og den må utbygges med spesifikasjoner etter flere kjennetegn, som familiestatus, utdanning osv. Det er rimelig å tenke seg et system av alternative modellutforminger, tilpasset varierende typer av problemstillinger. På denne måten vil dette hovedprosjektet også omfatte en sammenbygging av de fleste av gruppens modellprosjekter og få en sentral og samordnende funksjon i forhold til de øvrige hovedprosjekter. Vi skal derfor ta denne modellen som utgangspunkt for gjennomgåelsen.

Befolkningsmodellen, slik den er i dag, tar sikte på å fremskrive folkemengden, spesifisert på kjønn og alder for de enkelte kommuner. Fordi kommunene blir så små enheter, arbeider vi på to nivåer som geografisk spesifisering: Dette gjelder for det første ved estimeringen av de aldersspesifikke fruktbarhetsrater som vi bygger på i modellen. Disse er ikke estimert for den enkelte kommune, men for grupper av kommuner, som for dette formål er slått sammen til det vi har kalt fruktbarhetsområder.

Mer direkte i modellen kommer nivå-inndelingen inn når det gjelder flyttingene. For flyttingenes del har vi slått kommunene sammen til i alt 96 "primære prognoseområder". Disse er definert slik at innenfor sine grenser skal fange opp mest mulig av korte, lokale bostedsflyttinger. Mellom de primære prognoseregionene skulle vi da i det vesentlige få den type av flyttinger som representerer virkelige oppbrudd.

For disse flyttingene bygger modellen på forutsetninger om faste kjønns- og aldersspesifikke utflyttingsrater for hver prognoseregion. Det samlede tall av utflyttere fra alle regioner i hver enkelt kjønns- og aldersklasse blir dernest, som innflyttere, fordelt på regionene med faste andeler. Flyttinger inn og ut av landet ser vi foreløpig helt bort fra i denne modellen.

• For befolkningsutviklingen i de enkelte kommuner innenfor den enkelte prognoseregion bruker vi så et noe annet opplegg, idet vi innenfor rammen av totalen for regioner prøver å forlengde veksttendensene for den enkelte kommune.

I modellen som den er nå, ser vi bort fra flytting til og fra Norge.

Vi bygger på en forutsetning om samme kjønns- og aldersspesifikke dødelighet i alle kommuner, og vi har ikke funnet alternativer til det å forutsette konstante dødelighetsrater gjennom hele framskrivningsperioden. For fødselsratene regner vi som nevnt med forskjeller mellom fruktbarhets-regionene, men vi tar ikke hensyn til ekteskapelig status og vi har hittil bare gjort summariske og dårlig begrunnede forutsetninger om endringer i fruktbarhet i de aller første år av framskrivningsperioden.

Det blir ikke tid her til å gå inn på en drøfting av alle svakhetene ved denne modellen. Men jeg viser til beskrivelse i Byråets publikasjoner¹⁾.

Når våre viktigste kunder, planleggerne i fylker og kommuner har funnet modellen og de framskrivninger som er utarbeidet med den nyttige, skyldes det nok et forhold som vi har lett for å overse. For planleggingsformål er det viktigst å få tall for de nærmeste årene, og innenfor et perspektiv av 5-10 år gjør det seg gjeldende tregheter som betyr at mange tall må komme riktig ut, nesten uansett modell.

Tar en for seg den enkle modellen vi bruker, er det slik at nesten uansett hvor en griper fatt i den, så er det rom for forskningsinnsats med sikte på forbedringer. På noen felter kan vi håpe på store forbedringer etter omfattende forskningsinnsats, på andre felter kan ressurskravet være mindre og resultatene være nærmere rekkevidde, men også bety mindre dyptgripende forbedringer.

Vi skal komme tilbake til de spesielle angrepspunktene vi har valgt. Først har jeg imidlertid lyst til å feste oppmerksomheten ved noen av de analyseoppleggene som har befolkningsframskrivninger eller en befolkningsframskrivningsmodell som sitt utgangspunkt. Dette er nemlig også et synspunkt som er viktig for gruppas arbeid.

1) Se litteraturlisten nr. [12], [22], [33], [37], [39] og [40]

Det går for det første en forbindelse fra befolkningens størrelse og sammensetning til analysen av det private konsum, og derfra til den makroøkonomiske analyse. En annen, og enda viktigere forbindelse går fra folkemengden til utbudet av arbeidskraft, og vi har et samspill mellom befolkningsgrunnlaget, konsumetterspørselen og de samfunnsmessige tiltak for tilpasning i arbeidsmarkedet.

Fra arbeidsmarkedet går det igjen forbindelser tilbake til befolkningsutviklingen gjennom arbeidsmarkedsflyttingene.

Andre forbindelseslinjer går fra befolkningen til helseforhold og til etterspørselen etter ytelser under forskjellige typer av sosiale tiltak. En stor del av gruppas arbeid og planer kan vi se som angrep på de to problemområdene: Forbedring og videreføring av befolkningsmodellen.

Et helt direkte forbedringsfremstøt tar sikte på å etablere et mer realistisk utgangspunkt for å anslå vekstprosjenter for enkeltkommunene innenfor hver prognoseregion. Det opplegget vi hittil har brukt bygger på en forlengelse av de historisk observerte trender. Nå vil vi etablere et samarbeid med planleggingsmyndighetene i fylkene og be disse revidere de tall vi får ved å bruke de historiske vekstprosjentene i lys av hva de konkret vet om vekstutsiktene for de enkelte kommuner.

Vårt aller største og viktigste framskrivningsproblem er selvfølgelig fruktbarheten. Der regner vi med å få mye ut av den Fruktbarhetsundersøkelsen som nå er satt i gang. Men i relasjon til Fruktbarhetsundersøkelsen er gruppen konsument og ikke produsent av data, så jeg skal ikke gå inn på den her¹⁾. Det er imidlertid slik at problemet fruktbarhet både kan og må angripes også med utgangspunkt i det rike datamaterialet som vi har i vår offisielle statistikk og registre. Jeg vil minne om Berges analyse av regionale forskjeller i fruktbarhet og Berge og Hoems arbeid med systematisering av fruktbarhetsbeskrivelsen gjennom tilpasning av en parametrisk kurve. (Glatting).²⁾

Arbeid med analyse av fruktbarhetsutviklingen på basis av eksisterende data, som komplement til Fruktbarhetsundersøkelsen er så vidt satt i gang høsten 1976.

I tillegg angriper vi problemet om fruktbarheten indirekte, gjennom analyse av utviklingen i ekteskapsrater og andre forhold ved ekteskapelig status.

1) Se [3]

2) Se [20], [21], [27] og [28]

Vi nevner at om vi kan føre inn ekteskapelig status som kjennetegn i befolkningsframskrivningene, så er dette av interesse i seg selv, og representerer en videreføring av modellen.

Men dessuten er det et nødvendig skritt på veien mot en dypere analyse av fruktbarhetsutviklingen.

Vi har såvidt begynt arbeidet, og er nå i ferd med å ordnet data som vil gi oss utviklingen i ekteskapsratene helt fra begynnelsen av århundret. (Under hovedprosjektet: Demografisk strukturanalyse). Vi har hittil sett bort fra inn- og utvandring i befolkningsframskrivningene. Vi utvikler nå et opplegg som skal gjøre det mulig å råde bot på denne mangelen. Vi vil bygge på at forutsetninger som innvandringspolitikken skal gis utenfra, og dermed fastlegge en total ramme. Men utvandrings-tall og alderssammensetning vil bli bestemt av modellen. Et viktig forhold som vil få klarlagt er også tendensene til tilbakeflytting blant emigranter og immigranter.

Inn- og utvandringsopplegget er relativt avgrenset og vil kunne gi resultater på kort sikt. (Hører til hovedprosjektet: Bosetting og flyttinger).

Lengre perspektiver har nok angrepet vårt på de innenlandske flyttingene. Her føler vi at vi står på minst like usikker grunn som når det gjelder fruktbarheten. Flyttemotivundersøkelsen 1972 som Byrået gjennomførte i samarbeid med Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR), og der gruppen var aktivt med, gir oss en del holdepunkter for videre fremstøt.¹⁾

I et prosjekt som vi har kalt "Justerte flytterelasjoner", og som vi har fått penger til fra Finans- og fra Miljøverndepartementet, studerer vi flyttingene nærmere. Prosjektet går i sitt andre år og vi har begynt med å studere strukturen i utflyttinger fra kommunene.²⁾

En kan vel kanskje si at det er noe i tynnest laget å angripe problemet flyttinger med bare ett løpende årsverk, og vi planlegger en fordobling av innsatsen her. (Hovedprosjekt: Bosetting og flyttinger).

Vi mangler for tida prosjekter rettet mot dødeligheten. Geografisk differensierte dødelighetsrater vil det ikke koste oss så mye å innføre i modellen. Men jeg tror det er mange aspekter ved dødeligheten som vi burde studere nærmere, både med tanke på modellen og på den alminnelige interesse som resultatene kan ha.³⁾

1) Se [8],[13], [15], [16], [17], [18], [26], [35], [36] og [44]

2) Se [38]

3) Se [41], [42] og [43]

Linjene her går også videre til studier av helseforhold, sykkelighet etc. Dette fører oss over til emnet videreutbygging av befolkningsmodellene til nye områder. Her har gruppen hittil konsentrert seg om et spesielt område, nemlig arbeidsmarkedet, spesielt tilbudet av arbeidet. Det følgende kan vi da klassifisere under hovedprosjektet Arbeidskraftmodeller.

På dette området har gruppens interesser faktisk strukket seg over problemer både i produksjon av primærstatistikken og i analyser.

Innenfor primærstatistikken er det i det vesentlige arbeidskraftundersøkelsene, AKU, vi har arbeidet med og stadig er opptatt av. Men ikke minst når det gjelder tolkning av AKU-resultatene gjøres det i gruppa et statistisk metodearbeid, som nok peker ut over denne spesielle statistikken.¹⁾

Vi har også et prosjekt der vi arbeider med tolking av AKU-resultater når det gjelder begreper som potensiell arbeidskraft og skjult arbeidsledighet, som har direkte sammenheng med den analytiske bruk av slike begreper. Siktepunktet er å analysere forholdet til arbeidsmarkedet for personer som står utenfor arbeidsstyrken.²⁾ Dette prosjektet finansieres i 1976 med bidrag fra Forbruker- og administrasjonsdepartementet og Kommunaldepartementet.

Med AKU som en av de viktigste datakilder driver vi også et prosjekt med sikte på å analysere tilbudet av arbeidskraft generelt. I første stadium av dette arbeidet var vi særlig opptatt av strømmene ut og inn av arbeidsmarkedet målt ved registreringene i AKU. Men vi prøver nå å se mer spesielt på variasjoner i de yrkesaktives andeler i forskjellige befolkningskategorier og prøver å finne forklaringer på slike variasjoner. Her kommer særlig folketellingen inn som datakilde.³⁾ Endelig har vi et prosjekt som prøver å analysere faktorer som er bestemmende for kvinners yrkesdeltaking.⁴⁾

Det er rimelig å nevne her at oppbygging av en modell som viser strømmene gjennom utdanningssystemet utføres i Byrået utenfor Sosiodemografisk Forskningsgruppe. Dette føres videre i en modell som gir tilgangen på personer med ulike slags utdanning i totalbefolkningen. En slik modell har Eva Birkeland stillet opp for Arbeidsdirektoratet. Disse modellene er komplementære til gruppas arbeid med analyse av tilbudet av arbeid.

Alt dette løper sammen i det servicearbeidet gruppen gjør for Finansdepartementet ved å utarbeide framskrivningstall for tilgangen på yrkesaktive for bruk i 4-års-planene (langtidsprogrammet).

1) Se [5], [23], [24] og [29].

2) Se [25] og [32].

3) Se [14].

4) Se [30] og [31].

Det siste området, hvor vi har arbeid i gang kan synes skilt fra de andre. Det gjelder arbeidet med redkasjonen av Sosialt utsyn, og i sammenheng med det - utviklingen av et system for sosial og demografisk statistikk og definisjon av sosiale indikatorer.

Vi konsentrerer denne innsatsen omkring arbeidet med sosialt utsyn.¹⁾

Det synes for det første rimelig at dette arbeidet er sentralt i en "sosio-demografisk" forskningsgruppe. Men på litt lengre sikt, når vi skal lete etter forklaringsfaktorer for de demografiske rater og for strukturer på arbeidsmarkedet, vil nettopp hensiktsmessig definerte sosiale indikatorer kunne være de forklaringsvariable vi må arbeide med.

Det er derfor god sammenheng også mellom dette og gruppens øvrige arbeide.

LITTERATUR

A. Fullstendig publikasjonsliste for sosio-demografisk forskningsgruppe for 1975

- [1] Berge, Erling: "Befolkning og befolkningspolitikk"
Kirke og kultur, s. 102-110.
- [2] Bergen, Erling: "Ekteskapeleg status i Norge 1965-1975. Eit opp-
legg for analyse"
ANO^{*} 10 75/37.
- [3] Brunborg, Helge: "Fruktbarhetsundersøkelse i Norge. Behov og
muligheter"
ANO 10 75/16.
- [4] Brunborg, Helge: "Fruktbarheten til fødselskohorter av norske
kvinner etter 1925"
ANO 10 75/27.
- [5] Dagsvik, John: "Presisjonsgevinst ved bruk av sammensatt estimering
i Byråets arbeidskraftundersøkelser"
ANO IO 75/24.
- [6] Dagsvik, John: "The general bulk queue as a matrix factorisation
problem of the Wiener-Hopf type. Part I". Adv. Appl. Prob. 7:
636-646.
- [7] Dagsvik, John: "The general bulk queue as a matrix factorisation
problem of the Wiener-Hopf type. Part II. Adv. Appl. Prob. 7,
647-655.
- [8] Foss, Olaf: "Flyttemotivundersøkelsen 1972. Rapport nr. 5, Flytting
og levekår. En studie av noen endringer i levekår ved arbeids-
og bostedsskifte"
ANO IO 75/42.
- [9] Hoem, Jan M.: "Noen betraktninger om dataterminologi"
ANO IO 75/26.
- [10] Langen, Ole Ragnar: "Folketellingskretsene i Norge 1960 og 1970.
Sammenlignbare kretsenheter"
ANO IO 75/15.
- [11] Rideng, Arne: "Statistisk Sentralbyrås befolkningsprognosemodell:
Primære prognoseregioner og samarbeid om framskrivningene"
ANO IO 75/25.
- [12] Statistisk Sentralbyrå: "Standard for kommuneklassifisering"
Statistisk Sentralbyrås Håndbøker nr. 35, Oslo 1975.
- [13] Stordahl, Erik: "Flyttemotivundersøkelsen 1972. Rapport nr. 4,
Flytting til og fra 121 Askim/Mysen handelsdistrikt i 1971.
En prøveundersøkelse for Flyttemotivundersøkelsen 1972"
ANO IO 75/30.

* Arbeidsnotater fra Statistisk Sentralbyrå

- [14] Vannebo, Olav: "Bruttostrømmer i arbeidsmarkedet. 1. kvartal 1972 - 2. kvartal 1974"
ANO IO 75/2.
- [15] Østby, Lars: "Flyttingene i Norge 1971 og 1949-1973"
Statistiske analyser nr. 13, Oslo 1975.
- [16] Østby, Lars: "Migration in Norway - Who moves and why. Trends in the composition of migratory groups after 1950". Reserach in Norway 1975, pp. 30-44. Ed.: Forskningsnytt, Oslo 1975.
Engelsk oversettelse av Artikler¹⁾ 73, Oslo, 1974, "Hvem flytter i Norge").
- [17] Østby, Lars og Reisz, Bjørn: "Flyttemotivundersøkelsen 1972.
Rapport nr. 6, Hovedresultater"
ANO IO 75/46.
- [18] Østby, Lars: "Flyttemønsteret i Norge". Kompendium fra NIF's kurs Befolkningsutvikling, lokalisering og planlegging. Geilo 13/11 1975.
- [19] Østby, Lars: "Virkningen av oljeaktivitetene på den regionale befolkningsutvikling"
Plan og arbeid nr. 6, 1975.

1) Artikler fra Statistisk Sentralbyrå

B. Øvrige publikasjoner

- [20] Berge, Erling: "Regionale variasjoner i fertiliteten i Norge omkring 1970"
ANO IO 74/40.
- [21] Berge, Erling og Jan. M. Hoem: "Nokre praktiske røynsler med analytisk glatting"
ANO IO 74/23.
- [22] Brunborg, Helge: "Framskrivning av folkemengden i Norge 1973-2100. Et analytisk eksperiment".
Artikler nr. 69, Oslo 1974.
- [23] Dagsvik, John: "Etterhåndsstratifisering og estimering innen delbestander"
Artikler nr. 66, Oslo 1974
- [24] Dagsvik, John: "variansestimering for nivå-tallsestimater og endringstallsestimater ved Byråets arbeidskraftundersøkelser"
ANO IO 74/59.
- [25] Foss, Olaf: "Holdninger og atferd på arbeidsmarkedet. Rapport 1"
ANO IO 76/8.
- [26] Foss, Olaf, Robert Salomon, Erik Stordahl og Lars Østby: "Flyttemotivundersøkelsen 1972. Rapport 2, Teori og metode"
ANO IO 74/43.
- [27] Hoem, Jan M. og Erling Berge: "Some problems in Hadwiger fertility graduation".
ANO IO 74/5.
- [28] Hoem, Jan M. et al.: "Two papers on analytic graduation".
ANO IO 74/17.
- [29] Hoem, Jan M. og Olav Ljones: "Statistisk Sentralbyrås arbeidskraftundersøkelser. Formålet med revisjonen av spørreskjemaet 1974/75"
ANO IO 74/52.
- [30] Ljones, Olav: "Kvinnens yrkesdeltaking. Norske datakilder og hovedresultater 1960-1972".
ANO IO 74/4.
- [31] Ljones, Olav: "Labour Force Participation and Family situation of Married Women". Yearbook of Population Research in Finland XIII.
- [32] Ljones, Olav: "Notater om skjult arbeidsløshet"
ANO IO 76/7.
- [33] Rideng, Arne: "Klassifisering av kommunene i Norge, 1974"
Artikler nr. 67, Oslo 1974

- [34] Statistisk Sentralbyrå: "Sosialt utstyn"
Statistiske analyser nr. 10. Oslo 1974
- [35] Statistisk Sentralbyrå: "Flyttemotivundersøkelsen 1972"
NOS¹⁾ A 617, Oslo 1974.
- [36] Statistisk Sentralbyrå: "Flyttemotivundersøkelsen 1972", Noen
hovedresultater i Statistisk ukehefte nr. 8, 1974.
- [37] Statistisk Sentralbyrå: "Framskrivning av folkemengden 1975-2000
Regionale tall". NOS A 762, Oslo 1976
- [38] Stordahl, Erik: "Justerte flytterelasjoner. Arbeidsrapport nr. 1"
ANO IO 76/10.
- [39] Sørensen, Knut Ø.: Statistisk Sentralbyrås befolkningsprognosemodell
ved de regionale framskrivninger 1975".
Artikler nr. 80, Oslo 1976.
- [40] Sørli, Kjetil: "Statistisk Sentralbyrås befolkningsmodell:
"Framskrivningene 1975. Dokumentasjon av programsystemet, erfaringer
og kommentarer"
ANO IO 76/12.
- [41] Tønnesen, Bjørn L.: "Enkelte trekk ved dødelighetsmønsteret i
Norge 1960-1964 sammenliknet med andre land"
ANO IO 74/15.
- [42] Tønnesen, Bjørn L.: "Dødelighetsforskjeller blant folk med
forskjellig ekteskapelig status og mellom ulike yrkes-
grupper"
Statistisk ukehefte 26, 1974
- [43] Tønnesen, Bjørn L.: "Mortality of single and married persons
in Norway 1960-1962". Yearbook of Population Reserach in
Finland 1973-74, XIII.
- [44] Østby, Lars: "Hvem flytter i Norge. Tendenser i flytter-
gruppens sammensetning etter 1950. S. 375-392 i "I forskningens
lys". NAVF's jubileumsbok. I kommisjon hos H. Lyche.
Oslo 1974. Også Artikler nr. 73, Oslo 1975

1) Norges Offisielle Statistikk

SVERIGE.

Svensk zigenarundersökning.

Den kände svenske socialläkaren och politikern John Takman lade i maj 1976 fram en doktorsavhandling om de svenska zigenarna (The Gypsies in Sweden. A socio-medical study. Stockholm 1976). Undersökningen bygger på intervjuer och läkarundersökning av 96% av de 889 zigenare, som fanns i Sverige i början av 1960-talet. En av Birgitta och Hans Malcker utförd demografisk analys, avseende dödlighet, särskilt spädbarnsdödelighet, samt fruktsamhet, ingår i boken.

5. Nordisk Bibliografi.

DANMARK.

Anderson, Nils, G. "Dødeligheden i København 1951-70".

Undersøgelser fra Københavns Statistiske Kontor
1976, nr. 2.

Boserup, Ester, : "Employment of women in developing countries", i Leon Tabah (ed). Population growth and economic development in the third world, (IUSSP), Ordina Editions, 1976.

Boserup, Ester, : "Environment, population and technology in primitive societies", i Population and Development Review, (Population Council), vol. II, nr. 1, New York 1976.

Boserup, Ester, : "Population and agricultural productivity" i The population debate: Dimensions and perspectives, Vol. I, s. 498-501, United Nations, New York 1975.

Boserup, Ester, : "The impact of population growth on agricultural output", i Quarterly Journal of Economics, (Cambridge, Mass.), Vol. LXXXIX, maj 1975.

Moserup, Mogens, : "Resources, environment and the rationale of population policy", i The population debate: Dimensions and perspectives, Vol. II, s. 192-200, United Nations, New York 1975.

Fong, Monica S. (1976) - "A Markov chain model of working life tables. Report No. 4. Comparisons between individual data periods, and comparison with the conventional method, based on data for Denmark, 1972-1975." København Universitet, Forsikringsmatematisk laboratorium, Working Paper No. 8.

Hammerum, Jens, Jan M. Hoem og Dan Madsen (1976): "A Markov chain model of working life tables. Report No. 2. A computer program of tables of working life". København Universitet, Forsikringsmatematisk laboratorium, Working Paper No. 4.

Hoem, Jan M. og Monica S. Fong (1976): "A Markov chain model of working life tables. Report No. 1. A new method for the construction of working life tables". With supplementary tables. København Universitet, Forsikringsmatematisk laboratorium, Working Paper No. 2. Uddrag kommer i Scand. Actuarial J.

- Hoem, Jan M. (1976): "A Markow chain model of working life tables. Report No. 3. The effects of age grouping". Københavns Universitet, Forsikringsmatematisk laboratorium, Working Paper No. 7.
- Hoem, Jan M. (1976): "Analytisk glatting av giftermålskurver". Statistisk Sentralbyrå, Arbeidsnotat IO 76/13, side 21-26.
- Hoem, Jan M. (1976): "The statistical theory of demographic rates: A review of current developments". Scand. J. Statist., to appear.
- Jeppesen, Jens (1976): Nationale befolkningsprognoser, notat, Statistisk Institut, Århus Universitet.
- Knudsen, Ole (1976): Generationsfertilitet og fertilitetsprognoser, Statistisk Institut, Århus Universitet.
- Matthiessen, P.C. "Abortudviklingen i de nordiske lande 1965-1974". Ugeskrift for læger 2. februar 1976 - 136. årgang nr. 6.
- Matthiessen, P.C. "Befolkningsproblemer". 3. udgave. Munksgaard. København 1976.
- Matthiessen, P.C. Dyrvik, Ståle og C.J. O'Neill (red.) "Befolkningsstabilisering i Norge". Kapitel i bogen: "Norges befolkning", Cappelen's Forlag. Oslo 1975.
- Matthiessen, P.C., "Excess Mortality of Danish Males in Historical Perspective". Scientific Conference of Polish Demographers in Blazejewko. 15-17. september 1975.
- Matthiessen, P.C., "Influence of child mortality on fertility in the European demographic transition: Results from aggregate data". Seminar on infant mortality in relation to the level of fertility. 6.-12. May 1975. Bangkok. CICRED 1975.
- Mørch, H.: L'emigrazione dai paesi mediterranei in Danimarca. Side 83-92 i "L'emigrazione dal bacino mediterraneo verso l'Europa industrializzata", Istituto di Demografia dell'Università di Roma (ed.) F. Angeli, Milano 1976.
- Mørch, H.: Infant mortality rates in Italia - geographical patterns and changes in the 1960's. Genus 30:95-110, Roma 1975.

FINLAND.

Undersökningar publicerade under åren 1975-76.

Forsberg, Karl-Erik, Befolkningsprognos för finlands-svenskar. 1. Folkmängden. Helsingfors regionplane-förbund.

Forsberg, Karl-Erik, Kvinnornas fruktsamhet i Helsingfors den 31.12.1970. Statistiska månadsrapporter från Helsingfors.

Herva, Aslak, "Demografisista makrotason simulointimal-leista (Om demografiska simultan modeller på makro-planet)".

Herva, Aslak, Demografiska data och undersökningsbehov. Suomen Väestötieteen Yhdistyksen julkaisuja n:o 1:33-44. Helsinki.

Herva, Aslak, "The Regional Optimal Population Points in Finland." Yearbook of Population Research in Finland XIV 1975-76:95-102, Helsinki.

Herva, Aslak, Alueellisten jakaumien sentrometria (Regionala fordelningars centrometri) Helsingin yliopisto, Sosiaalipolitiikan laitoksen tutkimuksia 3/1976 55 s. Helsinki.

Herva, Aslak, "Demografisista malleista (Om demografiska modeller)". Sosiologia 2/1976: 66-74, Helsinki.

Herva, Aslak, "Stable distributions of Finnish female population in 1970's". Nordisk demografisk symposium Rungsted, June 10-12, 1976 (mimeograph), 11s.

Huttunen, Juhani - Roikonen, Seppo, Reaalin netto-palkka perhetyypeittäin 1965-1976 (Real netincome in households 1965-1976). The Population Research Institute, Serie D:3, 1976, 91 p.

Laaksonen, Seppo, Bachue ennustaa tulevaisuutemme. (Bachue spår vår framtid), Helsingin Sanomat 17.1.1976.

Laaksonen, Seppo, Määrälliset koulutusmallit (kvantitativa utbildningsmodeller), Kasvatus 6/1976.

- Lallukka, Seppo, Perhepolitiikka Neuvostoliitossa, Sosiaalinen aikakauskirja 2/1976 (Familjepolitik i Sovjetunionen, Social Tidsskrift 2/1976).
- Lehtonen, Kaarina, (with Kerstin Hägen) The effects of duration of stay in Sweden on the Level of Living of Finnish Emigrant Workers, Committee of Experts on Immigration Research, Report No. 1, Stockholm 1976.
- Lindgren, Jarl, Vuoden 1974 syntyvyyden kasvu (Growth of fertility in 1974) The Population Research Institute, Serie D:2, 1976, 17 p.
- Majava, Altti, Migration from and to Finland in 1974, the Third SOPEMI, Report, Ministry of Labour, July 1974, 19 p.
- Majava, Altti, Migration from and to Finland in 1975, the Fourth SOPEMI Report, Ministry of Labour, Helsinki, July 1976, 20 p.
- Majava, Altti, Joint Project on Emigrant Workers, Sections 1.2, 5.2, 5.3, 7.2, 7.3, National Report on Finland OECD/CT/AC/MIG/30, Ministry of Labour, Helsinki 1975.
- Myrskylä, Pekka, Fruksamhetens utveckling och regionala skillnader i Finland. Statistikcentralen, Undersökningar nr. 36/1976.
- Salo, Mikko, Syntyvyyden ekonomisesta ja sosioekonomisesta mikroanalyysistä (Om fruktsamhetens ekonomiska och socioekonomiska mikroanalys) Åbo Universitet socialpolitiska institutions undersökningar B:26, 1975.
- Sarin, Mirja, Väestön demografinen ja alueellinen rakenne Helsingissä vuonna 1970. (Befolkningens demografiska och regionala struktur i Helsingfors 1970). Statistiska månadsrapporter från Helsingfors 7/1975. Helsingfors stads statistiska byrå.
- Turpeinen, Oiva, Fertilitetens årliga fluktuationer och familjeplanering i Finland under den förindustriella tiden, Historisk Tidsskrift för Finland 3/1976.

Under arbete:

Forsberg, Karl-Erik, Befolkningsprognos för finlands-svenskor II: aktivitetsgrad och näringsstruktur.

Herva, Aslak, A Regional Demographic Simulation Model.

Lakksonen, Seppo, Määrälliset väestö-, työvoima- ja koulutusmallit, yleiskatsaus ko. menetelmiin.

(Kvantitativa befolknings-, arbetskrafts- och utbildningsmodeller, allmän översikt över resp. metoder)

Lehtonen, Kaarina, Problems of Return Migration. (To be published in Migration Reports no. 2, 1977).

Majava, Altti, Migrations between Finland and Sweden from 1946 to 1975.

Markelin, Pasi, Utveckling av migrationsstatistiken/Nordiska Arbetsmarknadsutskottet.

Salo, Mikko A., Tutkimus syntyvyyden selittämisestä sosioekonomisin mikromallein (Undersökning om förklaring av födelsefrekvensen med socioekonomiska mikromodeller)

Sarin, Mirja, Helsingin ammatissa toimiva väestö, työpaikat ja elinkeinorakenne (perustuen väestönlaskentatietoihin 1950-1970 sekä ennakkotietoihin vuoden 1967 Asunto- ja elinkeinotutkimuksesta)

Sarin, Mirja, (Yrkesverksam befolkning, arbetsplatser och näringsstruktur i Helsingfors baserar sig på befolkningsräkningsuppgifterna 1950-70 samt på förhandsuppgifter om Bostads- och näringsundersökningen 1967).

Därtill två artiklar om

- befolkningens utbildning, inkomster och samhällsställning

- strukturen hos familjer och matlag

Turpeinen, Oiva, On the Causal Relationship between Economic Factors and Mortality (Yearbook of Population Research in Finland 1977).

Valkonen, Tapani, Influence of Socio-Economic and Other Factors of the Geographic variation of Mortality in Finland, Sweden and Norway (with Veijo Notkola, to be published in the Yearbook of Population Research in Finland 15/1977).

NORGE.

Publikasjonsliste fra Sociodemografisk forskningsgruppe i Statistisk Sentralbyrå er gitt i Sévaldsons artikkel i dette nummer av Nordisk Demografi.

Adolfsen, J., Endringer i næringsstruktur, befolkning og bosetting i Andøy 1950-1975. Hovedoppgave i geografi, UiB, vårsemesteret 1976.

Binningsbø, H.J., Befolkningsgeografisk analyse av Sogn og Fjordane. Eit granskingsopplegg. Geografiska studier av utkantstrøk i Norge. Arbeidsrapport nr. 11, Geografisk institutt, NHH og UiB, juni 1976.

Brundtland, G. Harlem og Walløe L., Memarcheal age in Norway in the 19th century: A re-evaluation of the historical sources. Ann. Hum. Biol. 1976 vol. 3 no. 4. 363-374.

Dahl, T & Hansen, J.Chr., Befolknings- og bosettingsendringer i Eidskog 1946-1970. Arbeidsrapport 8 i prosjektet Geografiska studier av utkantstrøk i Norge. Geogr. inst. ved NHH og Universitetet i Bergen, 1975.

Halvorsen, B. og Indseth, K., Befolkningsutviklingen i Ullensaker 1733-1845, en demografisk undersøkelse. Hovedoppgave i Historie. Universitetet i Oslo, 1975.

Hansen, J.Chr., Population trends and prospects in marginal areas of Norway. I People on the Move. Kosinski, L.A. & Prothero, R.M. (ed.). Methuen & Co. Ltd., London 1975.

Hanssen, A.J., Endringer i befolkning og bosetting i Lødingen kommune 1950-1975. Hovedoppgave i geografi, UiB, vårsemesteret 1976.

Herstad, J., Bispelistene som kilde til eldre norsk befolkningsstatistikk. Heimen 1975 XVI 609-28, 689-704.

Higley, L., Husholdningsstruktur i Ullensaker i 1801 og 1865. Hovedoppgave i historie. Universitetet i Oslo 1976.

Hodne, O., Fra Agder til Amsterdam. En studie av norsk emigrasjon til Nederland i tiden ca. 1625-1800. Hovedoppgave i historie. Universitetet i Oslo 1976.

- Hoem, J.H., "Analytisk glatting av giftermålskurver".
Metodehefte nr. 17 ANO IO 76/13. Statistisk Sentralbyrå, Oslo 1976.
- Imhof, A.E., Aspekte der Bevölkerungsentwicklung in den nordischen Ländern 1720-1750. I-II. Bern 1976.
- Imhof, A.E. und Larsen, Ø., Sozialgeschichte und Medizin. Oslo-Stuttgart 1975.
- Jordal, H. & Andam, J., Oversikt over folketals- og sysselsetjingsutviklinga på Sunnmøre dei siste 10-15 åra. Møre og Romsdal distriktshøgskole, Volda.
- Judasz, L., Peder Hersleb og bispelistene. Heimen 1976, XVII 99-102.
- Kneppen, A.S., Giftermål og sosiale ulikheter i Ullensaker fra 1730-åra til 1840-åra. Hovedoppgave i historie. Universitetet i Oslo 1976.
- Langen, O.R., "Data for kretser og kretsenheter fra folketellingene 1960 og 1970". ANO IO 76/5 Statistisk Sentralbyrå, Oslo 1976.
- Langen, O.R., "Bruk av kretsdata til analyse av marginalitet i Norge". ANO IO 76/9 Statistisk Sentralbyrå, Oslo 1976.
- Langholm, S., Short-Distance Migration, Circles and Flows: Movement to and from Ullensaker According to the Population Census Lists of 1865. Scand.Econ.Hist. Review. 1975, XXIII, 36-62.
- Lunden, K., Potetdyrkinga og den raskare folketalsvoksteren i Noreg frå 1815. Historisk tidsskrift 4/1975, 275-315.
- Myhre, J.E., Sagene - en arbeiderforstad befolkes 1801 - 1875. Hovedoppgave i historie. Universitetet i Oslo, 1976.
- Myklebost, H., The decrease of fertility in Norway: The spread of an innovation. Norsk geogr. Tidsskr. 1976. 30, s. 179-186.
- Mønnesland, J., "Inngåelse og oppløsning av ekteskap: metoder til beskrivelse og årsaksanalyse". Metodehefte nr. 17 ANO IO 76/13 Statistisk Sentralbyrå, Oslo 1976.

- Ramsøy, Rogoff, H. & Vaa, M. (red.). Det norske samfunn. Rev. utg. Gyldendal Norsk Forlag A/S, Oslo 1975.
- Rasmussen, T.F., Yrkesbefolkningen i Norge, Artikler 76, Statistisk Sentralbyrå, Oslo 1975.
- Semmingsen, I., Drøm og dåd. Utvandringen til Amerika. H. Aschehoug & Co., Oslo 1975.
- Skar, K., Befolknings- og bosettingsendringen i Hadsel kommune 1946-1975. Hovedoppgave i geografi, UiB vårsem. 1976.
- Sogner, S.B., Folkevekst og flytting. En historisk-demografisk studie i 1700-årenes Øst-Norge. Doktoravhandling. Universitetet i Oslo 1976. (Skal trykkes).
- Sogner, S., Entwicklung und Stand der historisch-demographischen Forschung in Norwegen. (Trykt i A.E.Imhof, red., Historische Demographie als Sozialgeschichte. Giessen und Umgebung vom 17. zum 19. Jahrhundert. 1-2 Darmstadt und Marburg 1975)
- Stordahl., E., "Justerte flytterelasjoner. Arbeidsrapport nr. 1". ANO IO 76/10 Statistisk Sentralbyrå, Oslo 1976.
- Strand, S., Befolkningsprognosen i norske generalplaner. Plan og arbeid 5 1975, 206-210.
- Sørensen, K.Ø., Statistisk Sentralbyrås befolkningsprognosemodell ved de regionale framskrivinger 1975". ART. 80 Statistisk Sentralbyrå, Oslo 1976.
- Sørensen, K.Ø., "Notat om dødeligheten i den regionale befolkningsframskrivingen 1977." Metodehefte nr. 20 ANO IO 76/29, Statistisk Sentralbyrå, Oslo 1976.
- Hovedfags-, magistergrads- og spesialoppgaver om lokalhistoriske emner 1972-74 med et tillegg for 1959-71. Heimen 1975 XVI 717-728. Se også hovedoversikten for årene 1959-71 i Heimen XV 660-664.

SVERIGE.

Andersson, Å.E., Utvecklingen av befolkningen och tillväxten av arbetskraften i stockholmsregionen 1970-2000 / Åke E. Andersson, Ingvar Holmberg.
Sthlm: Generalplaneberedningen, 1968. - 165 bl.
& sammanfattning (11 bl.)- (Meddelande/Stockholms stads generalplanearbete:1.)

Ett folks biografi: befolkning och samhälle (i Sverige) från historia till framtid/ (Gösta) Guteland...
Sthlm: Liber, 1975, - 240s. (Publica) ISBN 91-38-02102-1.

Forskare om befolkningsfrågor: blandvetenskaplig bilaga till Ett folks biografi - Sthlm: (s.n.) 1975-536 s.

Hamberg, E.M., Studier i internationell migration = (Studies in international migration) /av Eva M. Hamberg. Sthlm: A & W International, 1976. - 118 s.
(Stockholms studies in economic history; 2)
With an English summary ISBN 91-22-00045-3.

Hofsten, E., Befolkningsutveckling och annan utveckling / Erland Hofsten. - Sthlm: R & S 1975 - 149 s.
Kapitel 4 har tidigare publicerats i Statistisk tidskrift 1975:5 och kapitel 6 i TCO-tidningen 1975:3.
s. 102-114: Kina: u-land i utveckling, s. 115-142:
Albanien: undantagslandet i Europa ISBN 91-29-46125-1.

Hofsten, E., Demografins grunder: vad samhällsvetare och medicinare bör veta om befolkningsproblemen/Erland Hofsten. 2.uppl. -Lund: Studentlitt., 1975. - 192s. ISBN 91-44-03412-1.

Hofsten, E. and Lundström, H., Swedish Population History Main trends from 1750 to 1970. Urval no.8.
Stockholm: 1976.

Kronborg, B., Stadsflyttare: industrialisering, migration och social mobilitet med utgångspunkt från Halmstad, 1870 - 1910 = Urban migrants: industrialization, migration and social mobility on the basis of Halmstad, 1870 - 1910 /BO Kronborg & Thomas Nielson. Uppsala: A & W International, 1975. 298 s.

- (Studia historica Upsaliensia, ISBN 0081-6531; 65)
Diss. Uppsala: Univ. With a summary in English.
- Melander, G., Flyktingar och asyl/av Göran Melander.
Sthlm: Norstedt, 1972. 282 s.
Diss. Lund:Univ. With an English summary.
ISBN 91-1-720031-8.
- Mera folk: en antologi om folkökningens roll i utvecklingen/red. av Lars Bondestam,-Uppsala:Miljöförlaget, 1974. 207 s. ISBN 91-7326-001-0.
- Norborg, K., Befolkningens fördelning och flyttningar i Sverige/ Knut Norborg. Lund: LiberLäromedel, 1974. 141 s. kart. tab. - (Handböcker i samhällsgeografi)
ISBN 91-40-03481-x.
- Nationalkommittén för FN:s befolkningskonferens 1974.
Utrikesdepartementet. Stockholm 1974. 13 bl.
(Ds UD 1974:1).
- Regional struktur och utbyggnadsordning inom ramen för regionplan 1973. Stockholm läns landsting. Planeringskontoret. Sthlm 1974. 117 s. (Rapport 1974:11).
- Schwarz, D., Invandrar- och minoritetsfrågor: nordisk bibliografi / David Schwarz. Sthlm: Univ. Sociologiska inst. 1976. - 105 s. ISBN 91-7260-062-4.
- Stockholms universitet. Arbetsgruppen för invandrar- och minoritetsforskning. Invandrarproblem: fem uppsatser om invandrar- och minoritetsproblem /från IMFO-gruppen, Stockholms universitet. Sthlm: Pan/Norstedt, 1975. 299 s. ISBN 91-1-754181-6.
- From Sweden to America, A history of the migration,
Editors: Runblom H. och Norman H. A collective work of the Uppsala Migration Research Projekt, Uppsala 1976.
- Svenskarna och deras immigranter: en invandrarantologi /
under red. av. Karl H. Bolay, Sthlm : Immigrant-inst, 1974. 116 s. (Ser. A. Uppsatser och debatt/ Immigrant-institutet; 2) ISBN 91-85242-04-7.

Takman, J., The gypsies in Sweden: a socio-medical study
/ by John Takman; with the assist. of Lars Lindgren.
Sthlm: Liber, 1976. 172 s. ISBN 91-38-02780-1.

Tarschys, B. Judarna i Sverige 1775-1975/ (Text: Bernhard Tarschys). Sthlm. 1975. 30 s. (kungl bibliotekets utställningskatalog i 74) ISBN 91-7000-048-4.

Utvandrarromanens källor: förteckning över Vilhelm Mobergs
samling av källmaterial. Växjö 1972. 102 s.
(Emigrantinstitutets skriftserie; 1).

Wiren, A., Uppbrett från örtagård: utvandring från Blekinge till och med år 1870 /Agnes Wiren. Lund
Liber Läremedel/Gleerup, 1975. 256 s.
(Bibliotheca historica Lundensis; 34)
Diss. Lund: Univ. With an English summary.
ISBN 91-040-03862-9.

6. MEDLEMSFORTEGNELSE.

DANMARK

- Andersen, Otto, cand.polit. Statistisk Institut, Studiestræde 6, 1455 K.
- Andersen, Knud West, cand.stat. Sundhedsstyrelsen, St. Kongensgade 1, 1264 K.
- Anderson, Niels, cand.polit. Københavns Statistiske Kontor, Nyropsgade 14, 1602 V.
- Berthelsen, Ole, mag.scient.soc. Humleslippen 21, Hyldeespjældet 2620 Albertslund.
- Boserup, Mogens, professor, Rådhusvej 19, 2920 Charlottenlund.
- Bjørner, Jette, Romsgade 10, 2100 Ø.
- Brünniche-Olsen, Olga, stud.polit. Gavlnsvej 24, Tåderup, 4800 Nykøbing Falster.
- Bræstrup, Agnete, læge, Aurehøjvej 2, 2900 Hellerup.
- Bülow-Hansen, Henrik, cand.stat. Kastrupvej 118, 2300 S.
- Dueholm, Erik, lektor, Sølystparken 22, 2930 Klampenborg.
- Fisker, Kjeld, cand.polit., Københavns Statistiske Kontor, Nyropsgade 14, 1602 V.
- Gustavsson, Sigurdur, Economic Development Institute, Raudararstig 31, Reykjavik, Island.
- Hamtoft, H., cand.polit. Sundhedsstyrelsen, St. kongensgade 1, 1264 K.
- Hansen, Hanne E., stud.mag. Skandrups Alle 4, 3500 Værløse.
- Hansen, Hans Oluf, cand.mag. Statistisk Institut, Studiestræde 6, 1455 K.
- Hoem, Britta, Grøvlingestien 30, 2880 Bagsværd.
- Hoem, Jan, professor, Grøvlingestien 30, 2880 Bagsværd.
- Hoffmeyer, Henrik, overlæge, Statshospitalet i Glostrup, 2600 Glostrup.
- Hostrup-Pedersen, Søren, cand.polit., Parkvænget 38, 2920 Charlottenlund.
- Hvidt, Kristian, dr.phil., Esperance Alle 18, 2920 Charlottenlund.
- Jensen, Jette, cand.polit., Københavns Statistiske Kontor, Nyropsgade 14, 1602, V.
- Jensen, Lars, cand.stat., Danmarks Statistik, Sejrosgade 9, 2100 Ø.
- Jensen, Arne, professor, Hulsøvang 2, 2960 Rungsted kyst.
- Jeppesen, Jens, professor, Statistisk Institut, Aarhus Universitet, Nørrebrogade 43, 8000 Aarhus C.
- Jensen, Birgitte Liebach, stud.soc., Haraldsgade 100, 2100 Ø.
- Joensen, Høgni Debes, læge, Snebærhaven 84, 2620 Albertslund.
- Kongstad, Per, direktør, Institut for Udviklingsforskning, V. Voldgade 104, 1552 V.
- Krygell, Peter V., mag.scient.soc., Trenkærvang 4, 3460 Birkerød.
- von Linstow, Hugo, stud.soc., Østerbrogade 117, lejh.125, 2100 Ø.
- Matthiessen, P.C., professor, Statistisk Institut, Studiestræde 6, 1455 K.
- Metz, Lone, Jagtvej 183, 2100 Ø.
- Mogensen, Tinne, stud.polit., Frederikssundsvej 71, 2400 N.
- Mosbech, Johs., overlæge, Amtssygehuset, Skt. Elisabeth, Hans Bogbinders Alle, 2300 S.
- Mønsted, Mette, mag.scient.soc., Hallingsgade 36, 2100 Ø.
- Mørkeberg, Henrik, mag.scient.soc., Liljevej 22, 2820 Gentofte.
- Mørch, Henning, amanuensis, Geografisk Institut, Haraldsgade 68-70, 2100 Ø.
- Nielsen, Lise Drewes, stud.soc., Enghave Plads 2, 1670 V.
- Nordhoek, Johs. A., forskningsleder, Roskilde Universitetscenter, Postbox 260, 4000 Roskilde.

Olafsson, Olafur, Director General of Public Health, Arnarhvoli, Reykjavik, Island.
Ricard-Petersen, Kristian, Tårbæk Kyst Kollegium, Tårbæk Strandvej 82, 2930 Klampenborg.
Pedersen, J. Bruus, mag.scient.soc., Ovengaden oven Vandet 28A, 1415 K.
Schmidt, Gert, stud.mag.scient.soc., Birkhøjterrasserne 425 B, 3520 Farum.
Simonsen, Bo, cand.polit., Skyttebjerg 51, 2850 Nærum.
Sjalin, B., stud.soc., Danmarks Statistik, Sejrosgade 9, 2100 Ø.
Spieker, Finn, cand.polit., Nørrebred 96, 2620 Albertslund.
Spøhr, Hanne, cand.polit., Marsk Stigs Alle 5A, 2880 Bagsværd.
Stene, Jon, lektor, Statistisk Institut, Studiestræde 6, 1455 K.
Sørensen, Sven, kontorchef, Sundhedsstyrelsen, St.Kongensgade 1, 1264 K.
Thygesen, Lars, sekretær, Danmarks Statistik, Sejrosgade 9, 2100 Ø.
Torpe, Carsten, Danmarks Statistik, Sejrosgade 9, 2100 Ø.
Tørring, Poul, 36.Avenue, I Vandermission, B 1040 Bruxelles
Ussing, Jytte, cand.polit., Skovhøstvej 4330 Hvalsø.
Wagner, Jens Ludvig, stud.mag.scient.soc., Jagtvej 78D, 2200 N.
Wedebjerg, Jørgen, kontorchef, Københavns Statistiske kontor, Nyropsgade 14, 1602 V.
Qvist, Anna Lange Müllersgade 4, 2100 Ø
Zebitz, Ursula, Lindebugten 64, 2500 Valby

FINLAND

Aromäki, Liisa, aktuarie, Karistimentie 2 F 163, 00920 Helsingfors 92
Blomfield, Eero, tf.prof. Jyväskylän universitet, Gummeruksenkatu 3D, 40100 Jyväskylä 10.
Eräpohja, Marja-Riitta, överaktuarie, Statistikcentralen, Lönnrotsgatan 37, 00180 Helsingfors 18.
Finnäs, Fjalar, fil.mag., Studentbyn 2 C 31, 20500 Åbo 50.
Forsberg, Karl-Erik, byråchef, Helsingfors stads statistiska byrå, Tölögatan 2, 00260 Helsingfors 26.
Fougstedt, Gunnar, prof., Måsgränd 5 F, 00200 Helsingfors 20
Grönroos, Matthi, universitetslektor, Institutionen för databehandling, Åbo Universitet, 20500 Åbo 50.
Haartti, Tapani, Raappavuorenrinne 1 C 38, 01620 Vanda 72
Haavio-Mannila, Elina, prof. Franzensgatan 13, Sociologiska institutionen, 00500 Helsingfors 50.
Haimi, Olavi, forskare, Finlands Stadsförbund, Riksdagsg. 4, 00100 Helsingfors 10.
Hakama, Matti, prof., 37590 Mattila.
Herva, Aslak, forskningsassistent, Institutionen för databehandling, Helsingfors universitet, Tölögatan 11, 00100 Helsingfors 10.
Hietala, Kari, forskare, Arbetskraftsministeriet, Nylandsgatan 29 B, 00120 Helsingfors 12.
Hjelt, Pekka, överassistent, Statistiska Institution, Åbo Universitet, 20500 Åbo 50.
Hjerppe, Riitta, forskningsassistent, Rekolantie 27 B, 01400 Vanda 14.
Honkanen, Ossi, statistikförare, Statistiskcentralen, Broholmsgatan 12, 00530 Helsingfors 53.

Hyppölä, Jorma, avdelningschef, Statistiskcentralen, Broholmsgatan 12, 00530 Helsingfors 53.
Inkinen, Irja, aktuarie, Risviksvägen 38 B 10, 00200 Helsingfors 20.
Jaatinen, Stig, prof., Färjkarlsgränd 8, 00570 Helsingfors 57.
Janhonen, Eija, Assistent, Taitoniekantie 9 Y 5, 40740 Jyväskylä 74.
Järvenpää, Iris, forskare, Riihitie 23 B 15, 00660 Helsingfors 66.
Keinänen, Jussi, FK, Kauhavagränd 2, 00560 Helsingfors 56.
Kolari, Risto, aktuarie, Statistiskcentralen, Broholmsgatan 12, 00530 Helsingfors 53.
Korhonen, Anna-Liisa, pol.mag. Petersgatan 11 A 28, 00140 Helsingfors 14.
Korpelainen, Aino, överaktuarie, Statistiskcentralen, Broholmsgatan 18, 00530 Helsingfors 53.
Korpi, Kyllikki, agroforst.kand., Socialstyrelsen, Broholmsgatan 18, 00530 Helsingfors 53.
Koskela, Riitta-Sisko, pol.kand. Nousisvägen 8 A 12, 00280 Helsingfors 28.
Kulokari, Hannu, chefsplanerare, Institutionen för databehandling, (vid H:fors universitet), Tölögatan 11, 00100 Helsingfors 10.
Kumpusalo, Unto, forskare, Kullervontie 24 as. 5, 04200 Kervo.
Laaksonen, Aarno, planerare, Social- och hälsovårdsministeriet, Snellmansgatan 4-6, 00170 Helsingfors 17.
Laaksonen, Seppo, assistent, Helsingfors universitet, Statistiska institutionen, Petersgatan 4-6, 00140 Helsingfors 14.
Laitinen, Kaija, fil.kand., Taitoniekantie 9 N 702, 40740 Jyväskylä 74.
Lallukka, Seppo, assistent, Beckasinvägen 9 B, 00200 Helsingfors 20.
Lehtonen, Kaarina, fil.kand., Björnkärsvägen 41 B 5, 00720 Helsingfors 72.
Leppo, Kimmo, med.lic., Social- och hälsovårdsministeriet, Snellmansgatan 4-6, 00170 Helsingfors 17.
Leskinen, Esko, assistent, Jyväskylä universitet, Gummeruksenkatu 3D, 40100 Jyväskylä 10.
Lind, Jouko, pol.kand., Turun Yliopisto, Socialpolitiska institutionen, Kaserngatan 6, 20500 Åbo 50.
Lindgren, Jarl, äldre forskare, Institutet för befolkningsforskning, Kalevankatu 16, 00100 Helsingfors 10.
Linnilä, Kimmo, assistent, Albertsgatan 16 A 15, 00120 Helsingfors 12.
Majava, Altti, fil.lic., byråchef, Arbetskraftsministeriet, Forskning- och planeringsavdelningen, Bulevarden 2, 00120 Helsingfors 12.
Markelin, Pasi, överaktuarie, Statistiskcentralen, Broholmsgatan 12, 00530 Helsingfors 53.
Mikkola, Kimmo, överaktuarie, Arbetsskyddstyrelsen, Tavastgatan 136A, 33101 Tammerfors 10.
Myrskylä, Pekka, aktuarie, Statistiskcentralen, Broholmsgatan 12, 00530 Helsingfors 53.
Nieminen, Armas, prof., Tikantie 12, 33100 Tammerfors 10.
Nieminen, Mauri, fil.kand., Statistiskcentralen, Broholmsgatan 12, 00530 Helsingfors 53.
Notkola, Veijo, pol.kand., Björkbackavägen, 01230 Vanda 23.
Nurminen, Mauri, fil.kand., Kajanusgatan 4 A 2, 00250 Helsingfors 25.
Ojala, Veijo, Stenholmsvägen 4 B 20, 00960 Helsingfors 96.
Partanen, Timo, fil.kand., Gruvstavägen 6 B 32, 01610 Vanda 61.

Peltonen, Arvo, bitr.prof. Halsövägen 10 C 10, 00420 Helsingfors 42.
Pentti, Pirjo, planerare, Tarhurintie 7 as 37, 48700 Kymnlinna.
Pentimäki, Erkki, byråchef, Statistikcentralen, Broholmsgatan 12, 00530 Helsingfors 53.
Penttinen, Antti, assistent, Jyväskylä universitet, Statistiska institutionen, Gummeruksenkatu 3 D, 40100 Jyväskylä 10.
Piepponen, Paavo, bitr.prof., Puistokatu 20, 70100 Kuopio 10.
Pietilä, Pertti, aktuarie, Statistikcentralen, Broholmsgatan 12, 00530 Helsingfors 53.
Pitkänen, Kari, forskare, Ekonomisk- och socialhistoriska institutionen, Helsingfors universitet, Berggatan 3 A, 00100 Helsingfors 10.
Polus, Eero, forskare, Statistikbyrån, Arbetskraftsministeriet, Nylandsgatan 29 A, 00120 Helsingfors 12.
Pulkkinen, Aimo, tf.chef, Institutet för befolkningsforskning, Kalevankatu 16, 00100 Helsingfors 10.
Purola, Tapani, planeringschef, Tallbusket 5 E, 02100 Hagalund.
Puumalainen, Pirjo, assistent, Handelshögskolan, Sociologiska institutionen, Rådstuvugatan 31, Vasa.
Puustelli, Markku, assistent, Handelshögskolan, Runebergsgatan 14-16, 00100 Helsingfors 10.
Ritamies, Marketta, yngre forskare, Institutet för befolkningsforskning, Bulevarden 28, 00120 Helsingfors 12.
Rintamäki, Matti, planeringschef, Statistikcentralen, Broholmsgatan 12, 00530 Helsingfors 53.
Ryynänen, Markku, Tölögatan 54 A 33, 00250 Helsingfors 25.
Salo, Mikko A. assistent, Turun Yliopisto, Socialpolitiska institutionen, Kaserngatan 6, 20500 Åbo 50.
Saretsalo, Lauri, prof., Jyväskylä universitet, Statistiska institutionen, Gummeruksenkatu 3 D, 40100 Jyväskylä 10.
Sarin, Mirja, aktuarie, Statistiska byrån/Helsingfors stad, Tölötorggatan 2 B, 00260 Helsingfors 26.
Savela, Veikko, forskare, Statsrådets kansli, Planeringsavdelningen, Parkgatan 16 A, 00140 Helsingfors 14.
Saxen, Åke, överaktuarie, Helsingfors stads statistiska byrå, Andra linjen 4, 00530 Helsingfors 53.
Sauli, Hannele, aktuarie, Arkadiagatan 14 B 34, 00100 Helsingfors 10.
Selkäinaho, Kalevi, assistent, Jyväskylä universitet, Statistiska institutionen, Gummeruksenkatu 3 D, 40100 Jyväskylä 10.
Sievers, Kai, prof., Nystadsgatan 8, 00100 Helsingfors 10.
Simpura, Jussi, Runebergsgatan 66 C 41, 00100 Helsingfors 10.
Soininen, Heli, aktuarie, Statistikcentralen, Broholmsgatan 12, 00530 Helsingfors 53.
Strengell, Göran, byråchef, Statistikcentralen, Broholmsgatan 12, 00530 Helsingfors 53.
Strömmer, Aarno, avdelningschef, pol.dr., Abelsgatan 10 D 22, 02230 Matinkylä
Sukselainen, V.J. prof, Päivätärstigen 2, 02100 Hagalund.
Suomalainen, Jouko, aktuarie, Statistikcentralen, Broholmsgatan 12, 00530 Helsingfors 53.
Suviranta, Liisa, fil.kand, Statistikcentralen, Broholmsgatan 12, 00530 Helsingfors 53.
Tauriainen, Juhani, bitr.prof., Franzensgatan 13, Sociologiska institutionen, 00500 Helsingfors 50.
Tavaila, Pekka, assistent, Röddbergsgatan 20 A 13, 00150 Helsingfors 15.

Torkko-Laaksonen, Maija, fil.kand., Institutionen för databehandling, Tölögatan 11, 00100 Helsingfors 10.
Turpeinen, Oiva, assistent, Halsövägen 12 G27, 00420 Helsingfors 42.
Uusitalo, Paavo, prof., Kronohagsgatan 2 E 59, 00170 Helsingfors 17.
Valkonen, Tapani, prof., Kvarndammsvägen 7 B, 00920 Helsingfors 92.
Wiman, Ronald, assistent, Sociologiska institutionen, Helsingfors universitet, Franzensgatan 13, 00500 Helsingfors 50.
Visuri, Elina, sektionschef, Rönnstigen 3, 02100 Esbo 10.
Åström, Sven-Erik, prof., Kaptensgatan 1 C, 00140 Helsingfors 14.

NORGE

Berge, Erling, forskningsstip., Frydenlundgt. 1, Oslo 1.
Beverfeldt, Eva, Nasjonalforeningen for folkehelsen, Inkognitogt 1, Oslo 2.
Bindingsbø, Hans Jørgen, forskn.stip., Georg.inst. Hellev. 30, 5000 Bergen.
Bjerkedal, Tor, professor, Univ. i Oslo, Oslo 1.
Bjerve, Petter Jakob, direktør, Stat. Sentralbyrå, Oslo-Dep., Oslo 1.
Bog, Paal, ekspedisjonssjef, Utenriksdep. Oslo-Dep. Oslo 1.
Borge, Thorleif, aktuar, Norske Folk, Ruseløkkvn. 26, Oslo 2.
Breie, Terje Schult, konsulent, Stat. Sentralbyrå, Oslo-Dep. Oslo 1.
Brunborg, Helge, cand.oecon, Population Studies Center, Universitet of Michigan, Ann Arbor 48104 Mich. USA.
Brækhus, Kjeld, univ.lektor, Geog.inst., Postboks 1042, Blindern, Oslo 3.
Christian Michelsens institutt, Gamle Kalvedalsvej 12, 5000 Bergen.
Christophersen, Nils, univ.lektor, Fysisk inst., Blindern, Oslo 3.
Dahl Eilif, professor, Botanisk institutt, Norges Landbrukshøgskole, 1432 Ås-Nlh.
De norske livsforsikringsselskapers statistiske kontor, Ruseløkkvn. 14, Oslo 2.
Dolven, Arne S., byråsjef, Stubberudvn 3, 2010 Strømmen.
Dyrvik Ståle, førsteamanuensis, Historisk inst. Boks 23, 5014 Bergen.
Eide, Wenche Berth, univ.lektor, Ernæringslinjen, Boks 1046, Blindern, Oslo 3.
Elster, Jon, dosent, Hist.inst., Boks 1008, Blindern, Oslo 3.
Fonnes, Ivar, konsulent EDB, Boks 1102, Blindern, Oslo 3.
Føreland, Gunnar, cand.psychol. Boks 8142, Oslo-Dep., Oslo 1.
Gilje, Eivind, aktuar, 1 A Lansdowne Walk, London W 11.
Grünfeld, Berthold, førsteamanuensis, Inst.f. sosialmedisin, Rikshospitalet, Oslo 1.
Gustavsen, Øyvind, eksp.sjef., Miljøverndep. Oslo-Dep. Oslo 1.
Hagen, Merete, konsulent, Statistisk Sentralbyrå, Oslo-Dep.
Haldorsen, Tor, konsulent, Stat.Sentralbyrå, Oslo-Dep. Oslo 1.
Halvorsen, Bjørg, konsulent, Statistisk Sentralbyrå, Oslo-Dep.
Hansen, Jens Christian, professor, Geog.inst.Norges Handelshøgskole, 5000 Bergen.
Helvig, Magne, professor, Geog.inst. Norges Handelshøgskole, 5000 Bergen.

Heli, Hans, dosent, Sos.øk.inst. Boks 1095, Blindern, Oslo 3.
Herstad, John dosent, Univ. i Tromsø, 9000 Tromsø.
Hodne, Oddleif, cand.philil., Tobienborgvn. 5, 4600 Kr.sand S.
Imhof Arthur, professor, Freie Universität, Berlin, Fachbereich 13,
1 Berlin 33.
Indseth, Kari, Østerlivn. 16 B, Oslo 11.
Jensen, Einar, byråsjef, Tormodsvej 18 c, Oslo 11.
Juhasz, Lajos, statsarkivar, Statsarkivet i Oslo, Prinsensgt.
Oslo 1.
Knudsen, Arne, direktør, De norske livsfors.selsk. stat.kontor,
Ruseløkkv. 14, Oslo 2.
Langholm, Sivert, dosent, Hist.inst. Boks 1008, Blindern, Oslo 3.
Larsen, Øivind, professor, Univ. i Tromsø, 9000 Tromsø.
Lettenstrøm, Gerd S. byråsjef, Stat.Sent.byrå, Oslo-Dep. Oslo 1.
Lindbekk, Kari, forskn.stip. Tyheittvn. 45, Trondheim.
Ljones, Olav, konsulent, Stat.Sent.byrå, Oslo-Dep. Oslo 1.
Magnus, Knut, dr.philos. Kreftregistret, Montebello, Oslo 3.
Magnussen, Olav, lic.phil. Rogaland Distriktshøgskole, Eiganesvn. 32
4000 Stavanger.
Moe, John Ingar, byråsjef, Kommunaldep. Oslo-Dep, Oslo 1.
Moe, Thorvald, avdelingsdir., Finansdep., Oslo-Dep.
Mykland, Knut, professor, Hist.inst., Boks 23, 5014 Bergen.
Myklebost, Hallstein, professor, Geog.inst. Boks 1042, Blindern,
Oslo 3.
Mønnesland, Jan, konsulent, Stat.Sent.byrå, Oslo-Dep.
Nissen-Meyer, Sven, professor, Matematisk inst. Allegt 34,
5000 Bergen.
Noack, Turid, konsulent, Sjøstrand, 1450 Nesoddtangen.
Norderhaug, Ann, fil.kand., "Ekely", Kjønnerrød, 3140 Borgheim.
Oldervoll, Jan, vit.ass. Hist.inst. Boks 23, 5014 Bergen.
Overrein, Per, konsulent, Finansdep., Oslo-Dep.
Pedersen, Einar, overlege, Kreftregistret, Montebello, Oslo 3.
Ramsey, Natalie Rogoff, direktør, INAS, Boks 110, Blindern, Oslo 3.
Rideng, Arne, cand.real. Stat.Sent.byrå, Oslo-Dep, Oslo 1.
Rokkones, Ola, direktør, Norsk Familieråd, Boks 8276, Hammersborg,
Oslo 1.
Schweder, Tore, dosent, Univ. i Tromsø, 9000 Tromsø.
Seip, Jens L., eksp.sjef, Boligavd. Kommunaldept., Oslo-Dep,
Oslo 1.
Sejersted, Francis, professor, Hist.inst., Boks 1008, Blindern,
Oslo 3.
Semmingsen, Ingrid, professor, Hist.inst., Boks 1008, Blindern,
Oslo 3.
Serck-Hanssen, Jan, professor, Sos.øk.inst., Boks 1095, Blindern, Oslo 3.
Sevaldson, Per, forskningsjef, Sosio.dem.forskn.gruppe, Stat.Sent
byrå, Oslo-Dep.
Skaug, Helge, byråsjef, Stat.Sent.byrå, Kongsvinger
Skirbekk, Sigurd, førsteamanuensis, Inst. for sosiologi, Blindern,
Oslo 3.
Skiri, Halvard, konsulent, Stat.Sent.byrå, Kongsvinger.
Sogner, Sølvi, førstelektor, Hist.inst., Blindern, Oslo 3.
Stordahl, Erik, Sosio-dem., forskn-gruppe, Stat.Sent.byrå, Oslo-Dep.
Svindland, Aud Blegen, overlege, Helsedirektoratet, Oslo-Dep,
Oslo 1.

Sørensen, Knut Ø., konsulent, Stat.Sentralbyrå, Oslo-Dep. Oslo 1.
Sørli, Kjetil, konsulent, Stat.Sentralbyrå, Oslo-Dep. Oslo 1.
Thomesen, Inge, cand.sociol. Nadderudvn. 156, 1343 Biksmarka.
Thonstad, Tøre, professor, Sos.øk.inst., Blindern, Oslo 3.
Tønnesen, Bjørn Lied, aktuar, 5815 Solvorn.
Valheim, Ragnvald, kommunaldept. Oslo-Dep.
Vannebo, Olav, cand.oecon., Stat.Sent.byrå, Oslo-Dep.
Vogt, Johan, professor, Vakåsvn, 24, 1364 Hvalstad.
Walløe, Lars, dosent, Fysisk inst. Blindern, Oslo.3.
Wedervang, Frøystein, professor, Norges Handelshøyskole,
5000 Bergen.
Østby, Lars, cand.real. Stat.Sentralbyrå, Oslo-Dep.
Øvrebo, Egil, statsarkivar, Ulsmågvn. 11 D, 5050 Nesttun.
Øyen, Ørjar, professor, Sosiologisk inst. Christiesgt. 15-19,
5014 Bergen.
Aalen, Odd, Cand.real. Rosenborggt. 6, Oslo 3.
Ås, Dagfinn, mag.art. Norges Byggeforsk.inst., Boks 322, Blindern, Oslo 3.

SVERIGE

Ahlbom, Anders, Taggsvampsvägen 29, 14146 Huddinge.
Allander, Erik, socialmedicin, Strömkarlsvägen 49, 16138 Bromma.
Anderson, Britt-Marie, Edsväg 8, 14146 Huddinge.
Avdelingen för Amerikansk historia, S:t Johannesgatan 21,
75235 Uppsala.
Bernhardt, Eva, Kirunagatan 44, 16225 Vällingby.
Bolander, Anne-Marie, Statistiska Centralbyrån, Fack, 10250 Stockholm
Bondestam, Lars, Bondegatan 16, 41665 Göteborg.
Bryding, Göran, Statistiska institutionen, Box 513, 75120 Uppsala
Bylund, Erik, Geografiska inst. 90187 Umeå.
Carlsson, Gösta, Brotsförebyggande rådet, Tegnergatan 23,
11140 Stockholm.
Carlsson, Margareta, Nybacka, P 1 4627. 65590 Karlstad.
Diamand, Halina, Demografiska inst., Viktoriagat. 13, 41125 Göteborg.
Egerö, Bertil, Siljansvägen 83, 12170 Johanneshov.
Eidensten, Ira, Minutgränd 29, 17541 Järfälla.
Eriksson, Ingrid, Malma Stensväg 2, 75245 Uppsala.
Faxér, Hans, Eskilstuna kommun., Adm.kont. planeringsgrupp,
Fack, 63183 Eskilstuna.
Friberg, Nils, Stockholms universitet, Observatoriegat 2A,
11329 Stockholm.
af Geijerstam, Gunnar, Sveavägen 5, 18262 Djursholm.
Hofsten, Erland, Ursviksvägen 121, 17246 Sundbyberg.
Holmberg, Ingvar, Demografiska institutionen, Viktoriagat 13,
41125 Göteborg.
Holmberg, Per, Per Hörbergs väg 7, 16155 Bromma.
Hyrenius, Hannes, Demografiska institutionen, Viktoriagat 13,
41125 Göteborg.
Hägerstrand, Torsten, Box 716, 22027 Lund.
Jiveskog, Lars-Olov, Storskogsväg 41, 15024 Rönninge.

Johansson, Leif, Demografiska institutionen, Viktoriegat 13,
41125 Göteborg.

Johansson, Lena, Fack, 10405, Stockholm 50.

Johansson, Yvonne, Pyrolavägen 9, 18160 Lidingö.

Kälvemark, Ann-Sofie, Torbjörnsгат 12, 75335 Uppsala.

Larsson, Tage, Karlbergsväg 44, 11334 Stockholm.

Liljeström, Rita, Hävdedalsvägen 7, 44300 Lerum.

Lublin, Folke, Box 6, 38071 Köpingsvik.

Lundberg, Anders, Pråmgatan 2, S 42174 V Frölunda.

Lundström, Hans, Ljuskärsväg 44, 13300 Saltsjöbaden.

Lönn, Sven-Gunnar, Mastermansgatan 4, 60365 Norrköping.

Malker, Birgitta, Getingväg 37, 18400 Åkersberga.

Malker, Hans, Getingväg 37, 18400 Åkersberga.

Malmquist, Sten, Statistiska institutionen, Box 6701,
11385 Stockholm.

Marksjö, Bertil, Stockholms statistiska kontor, Fack,
10310 Stockholm.

Matthiesen, Ann-Sofi, Docentbacken 13 6tr, 10405 Stockholm.

Nilsson, Bengt, Serenadgatan 24, 14tr, S 21472 Malmö.

Norberg, Anders, Avd. för Amerikansk Historia, Sct. Johannesgatan 21,
Uppsala Universitet, 75235 Uppsala.

Nordström, Olof, Geografiska institutionen, Sölvegat 13,
22362 Lund.

Olin, Ulla, 230 Jay St.Apt. 8-C, Brooklyn, N.Y.11201, USA

Olofsson, Agneta Pernu, Kolbäcksgränd 22, 12164 Johanneshov.

Olofsson, Rolf, Kolbäcksgränd 22, 12164 Johanneshov.

Peterson, Bo, Knäckeplsgat. 8, 21231 Malmö.

Quensel, Carl-Erik, Statistiska institutionen, Getingeväg 8,
22241 Lund.

Quist, Jan, Demografiska institutionen, Viktoriagat 13,
41125 Göteborg.

Sedelius, Gösta, Skärvallsgatan 7, 42179 V Frölunda.

Sjögren, Carl-Göran, Riksförsäkringsverket, Adolf Fredriks
Kyrkogata 8, 11137 Stockholm.

Stenek, Monica, Ekuddsväg 2, 13100 Nacka.

Sundvall, Agneta, Sekreterarbacken 46, 12236 Enskede.

Svanfeldt, Göran, Oxelgat 9 B, 75324 Uppsala.

Svensson, Göran, Metargat 13, 11666 Stockholm.

Sylwan, Marie, Enskedevägen 35, 12232 Enskede.

Trost, Jan, Sociologiska institutionen, Drottninggat 1,
75220 Uppsala.

Tryggveson, Rune, Statistiska Centralbyrån, Fack, 10250 Stockholm.

Wiman, Elisabeth, Bofinksväg 2D, 90237 Umeå.

Wold, Herman, Kyrkogårdsgatan 19, 75235 Uppsala.

Wählin, Lars, Holmingegränd 43, 16361 Spånga.